

ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 Г.
ПРИДРУЖЕН С ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	Бележки	2022	2021
Приходи от лихви		342,537	334,310
Разходи за лихви		(46,328)	(51,845)
Нетен лихвен доход	6	296,209	282,465
Приходи от такси и комисиони		180,150	149,209
Разходи за такси и комисиони		(35,188)	(25,704)
Нетен доход от такси и комисиони	7	144,962	123,505
Нетни приходи от търговски операции	8	20,473	15,742
Други нетни оперативни приходи	9	14,306	13,258
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ		475,950	434,970
Административни разходи	10	(217,852)	(192,083)
Други приходи/(разходи), нетно	12	(7,739)	7,608
ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ОБЕЗЦЕНКА		250,359	250,495
Обезценка	11	(140,230)	(125,663)
ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		110,129	124,832
Разходи за данъци	13	(12,139)	(13,424)
ПЕЧАЛБА НА ГРУПАТА СЛЕД ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		97,990	111,408
Други всеобхватни доходи			
Позиции, които следва или могат да бъдат рекласифицирани в печалба или загуба			
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности		3,776	1,333
Преоценъчен резерв на инвестициите в ценни книжа		(27,162)	(9,319)
Общо други всеобхватни доходи		(23,386)	(7,986)
ОБЩО ВСЕОБХВАТНИ ДОХОДИ		74,604	103,422
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между:			
Притежателите на обикновени акции на Банката		97,241	110,595
Неконтролиращо участие		749	813
Общо всеобхватни доходи, подлежащи на разпределение между:			
Притежателите на обикновени акции на Банката		73,855	102,609
Неконтролиращо участие		749	813
Основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност (в лева)	14	0.65	0.74

Отчетът за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80. Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 27 април 2023 година и подписани от негово име от:

Никола Бакалов
Главен изпълнителен директор

Чавдар Златев
Изпълнителен директор

Светозар Попов
Изпълнителен директор

Ралица Боева
Изпълнителен директор

Янко Караколев
Главен финансов директор

Заварили съгласно одиторски доклад от дата 27/04/2023 г.

Атанасиос Петропулос
Прокурист

Ива Славкова
Регистриран одитор
отговорен за одита

Георги Тренчев, управител,
Регистриран одитор
отговорен за одита

Мазарс ООД

ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД

София
Рег. № 109

София
Рег. № 114

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	Бележки	2022	2021
АКТИВИ			
Парични средства и вземания от централни банки	15	2,042,858	1,970,814
Инвестиции в ценни книжа	16	2,819,193	1,673,781
Вземания от банки и финансови институции	17	221,900	87,456
Вземания от клиенти	18	6,823,003	6,653,944
Имоти и оборудване	19	108,376	80,198
Нематериални активи	20	16,611	15,566
Деривати държани за управление на риска		1,609	1,042
Отсрочени данъчни активи		3,948	-
Активи придобити като обезпечения	22	423,585	459,853
Инвестиционни имоти	23	750,324	732,850
Активи с право на ползване	24	171,638	92,169
Други активи	25	115,937	129,548
ОБЩО АКТИВИ		13,498,982	11,897,221
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Задължения към банки	26	13,152	8,722
Задължения към други клиенти	27	11,454,906	9,973,631
Други привлечени средства	28	123,846	120,002
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата		8,488	2,164
Подчинен срочен дълг	29	19,410	9,622
Хибриден дълг	29	256,861	320,733
Деривати държани за управление на риска		-	2,166
Отсрочени данъчни пасиви	21	27,823	26,927
Текущи данъчни пасиви		645	1,714
Лизингови задължения	24	171,217	92,405
Други пасиви	30	23,012	19,293
ОБЩО ПАСИВИ		12,099,360	10,577,379
Акционерен капитал	31	149,085	149,085
Премии от емисии на акции	31	250,017	250,017
Законови резерви	31	39,865	39,865
Преоценъчен резерв на инвестициите в ценни книжа		(18,047)	9,115
Преоценъчен резерв на недвижимите имоти		4,500	4,500
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности		6,368	2,592
Други резерви и неразпределена печалба	31	962,805	860,339
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		1,394,593	1,315,513
Неконтролиращо участие		5,029	4,329
ОБЩО КАПИТАЛ НА ГРУПАТА		1,399,622	1,319,842
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		13,498,982	11,897,221

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80.
 Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 27 април 2023 година и подписани от негово име от:

Никола Бакалов
 Главен изпълнителен директор

Чавдар Златев
 Изпълнителен директор

Светозар Попов
 Изпълнителен директор

Ралица Богоева
 Изпълнителен директор

Янко Караколев
 Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 27/04/2023 г.:
 Атанасиос Петропулос
 Прокурист

Мазарс ООД

Ива Славкова
 Регистриран одитор,
 отговорен за аудита

Георги Тренчев, управител,
 Регистриран одитор,
 отговорен за аудита

ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД

София
 Рег. № 114
 ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	2022	2021
Нетен паричен поток от основна дейност		
Нетна печалба	97,990	111,408
Корекции за непарични операции		
Обезценка	140,230	125,664
Нетен лихвен доход	(296,209)	(282,465)
Амортизация на материални и нематериални дълготрайни активи	12,959	12,201
Начислени данъци	12,139	13,424
(Печалба)/загуба от продажба и отписване на материални и нематериални дълготрайни активи, нетно	21	(13)
Загуба от продажба на други активи, нетно	535	5,835
(Положителна) преоценка на инвестиционни имоти	(14,769)	(30,340)
	(47,104)	(44,286)
Промени в активите, участващи в основната дейност		
(Увеличение) на финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	(2,977)	(2,156)
Намаление/(увеличение) на финансовите активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	525,578	(272,846)
Намаление/(увеличение) на вземания от банки и финансови институции	2,177	(4,141)
(Увеличение) на вземания от клиенти	(402,207)	(558,881)
Нетно (увеличение)/намаление на други активи	(55,591)	51,027
	66,980	(786,997)
Промени в пасивите, участващи в основната дейност		
Увеличение на задължения към банки	4,830	6,051
Увеличение на задължения към други клиенти	1,487,692	452,177
Нетно увеличение/(намаление) на други пасиви	80,959	(59,506)
	1,573,481	398,722
Получени лихви	425,014	371,517
Платени лихви	(60,197)	(72,731)
Получени дивиденди	633	455
Платен данък върху печалбата, нетно	(8,333)	(5,039)
	1,950,474	(138,359)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ		
Паричен поток от инвестиционна дейност		
(Придобиване) на дълготрайни материални и нематериални активи	(42,001)	(14,435)
Продажби на дълготрайни материални и нематериални активи	25	37
Продажби на други активи	46,128	14,396
(Увеличение) на инвестиции	(1,702,166)	(116,363)
	(1,698,014)	(116,365)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ		
Финансиране		
Увеличение на други заемни средства	4,077	16,453
(Намаление)/увеличение на подчинени пасиви	(47,402)	53,145
	(43,325)	69,598
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСИРАНЕ		
НЕТНО УВЕЛИЧЕНИЕ/(НАМАЛЕНИЕ) НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА	209,135	(185,126)
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА	2,017,645	2,202,771
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КРАЯ НА ПЕРИОДА (виж бележка 33)	2,226,780	2,017,645

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80.
 Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 27 април 2023 година и подписани от негово име от:

Никола Бакалов
 Главен изпълнителен директор

Чавдар Златев
 Изпълнителен директор

Светозар Попов
 Изпълнителен директор

Ралица Богоева
 Изпълнителен директор

Янко Караколев
 Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 27/04/2023 г.:
 Атанасиос Петропулос
 Прокурист

София
 Рег. № 169
 МАЗАРС ООД

Ива Славкова
 Регистриран одитор
 отговорен за одита

Георги Тренчев, управител,
 Регистриран одитор
 отговорен за одита

ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД

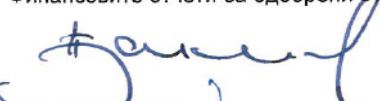
София
 Рег. № 114
 ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД

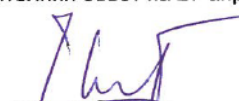
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	Акционерен капитал	Премии от емисии	Други резерви и неразпределена печалба	Преоценен резерв на инвестициите в ценни книжа	Преоценен резерв на недвижимите имоти	Резерв от преценка на чуждестранни дейности	Законови резерви	Неконтролиращо участие	Общо
Салдо към 1 януари 2021 г.	149,085	250,017	749,744	18,434	4,500	1,259	39,865	3,516	1,216,420
Общо всеобхватни доходи за периода									
Нетна печалба за 2021 г.	-	-	110,595	-	-	-	-	813	111,408
Други всеобхватни доходи за периода									
Преоценен резерв на инвестициите в ценни книжа	-	-	-	(9,319)	-	-	-	-	(9,319)
Резерв от преценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	-	1,333	-	-	1,333
Салдо към 31 декември 2021 г.	149,085	250,017	860,339	9,115	4,500	2,592	39,865	4,329	1,319,842
Общо всеобхватни доходи за периода									
Нетна печалба за 2022 г.	-	-	97,241	-	-	-	-	749	97,990
Други всеобхватни доходи за периода									
Преоценен резерв на инвестициите в ценни книжа	-	-	-	(27,162)	-	-	-	-	(27,162)
Резерв от преценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	-	3,776	-	-	3,776
Ефект от консолидация на съществено дъщерно предприятие	-	-	1,096	-	-	-	-	-	1,096
Ефект от деконсолидация на дъщерно предприятие	-	-	4,129	-	-	-	-	(49)	4,080
Салдо към 31 декември 2022 г.	149,085	250,017	962,805	(18,047)	4,500	6,368	39,865	5,029	1,399,622

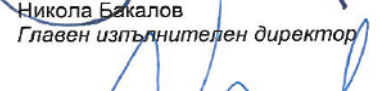
Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80.

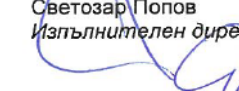
Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 27 април 2023 година и подписани от негово име от:

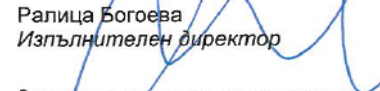

 Никола Бакалов
 Главен изпълнителен директор

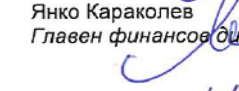

 Чавдар Златев
 Изпълнителен директор

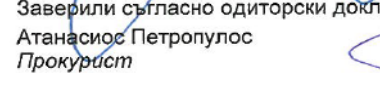

 Светозар Попов
 Изпълнителен директор

 Ралица Богоева
 Изпълнителен директор

 Янко Караковлев
 Главен финансов директор

 Атанасиос Петропулос
 Прокуриснт

 Ива Славкова
 Регистриран одитор
 отговорен за одита

 Георги Тренчев, управител,
 Регистриран одитор
 отговорен за одита

 МАЗАРС ООД
 София
 Рег. № 169

 ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ ООД
 София
 Рег. № 114

Бележки към консолидираните финансови отчети

1. База за изготвяне на финансовите отчети

(а) Правен статут

Първа инвестиционна банка АД (Банката) е създадена през октомври 1993 г. в Република България и има седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Цариградско шосе 111П.

Банката има пълен банков лиценз, издаден от Българска народна банка (БНБ), според който може да извършва всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

В резултат на успешно първично публично предлагане на нови акции на Българска фондова борса – София, Банката е регистрирана като публично дружество в Регистъра на Комисията за финансов надзор в съответствие с разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа на 13 юни 2007.

Системата на управление на Банката е двустепенна, като се състои от Управителен и Надзорен съвет, със следните членове:

- **Управителен съвет**

- о Г-н Никола Бакалов – Главен изпълнителен директор
- о Г-н Светозар Попов – Изпълнителен директор
- о Г-н Чавдар Златев – Изпълнителен директор
- о Г-жа Ралица Богоева – Изпълнителен директор
- о Г-н Янко Караколев – член на Управителния съвет
- о Г-жа Надя Кошинска – член на Управителния съвет

- **Надзорен съвет**

- о Г-н Евгени Луканов – Председател на Надзорния съвет
- о Г-н Йордан Скорчев – член на Надзорния съвет
- о Г-н Георги Мутафчиев – член на Надзорния съвет, (починал на 03.07.2021 г. и участието му е заличено на 13.12.2021 г.)
- о Г-жа Радка Минева – член на Надзорния съвет
- о Г-жа Мая Георгиева – член на Надзорния съвет
- о Г-н Юрки Коскело – член на Надзорния съвет

Броят на персонала към 31 декември 2022 г. е 2,454 души (към 31 декември 2021 г. 2,466).

Крайните собственици на Банката са оповестени по-долу в бележка 31.

Консолидираните финансови отчети на Банката към и за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. обхващат Банката и нейните съществени дъщерни предприятия (виж бележка 36), заедно наричани “Групата”.

Групата има чуждестранни дейности в Кипър (клон Кипър) и Албания (дъщерно дружество).

Групата няма промяна в наименованието си през годината, завършваща на 31 декември 2022 г.

Бележки към консолидираните финансови отчети**1. База за изготвяне на финансовите отчети, продължение****(b) Приложими стандарти**

Финансовите отчети са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейската комисия.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО налага използването на определени съществени счетоводни преценки и изисква ръководството да прави отсъждания в процеса на прилагане на счетоводните политики на Групата. Областите, включващи една по-висока степен на преценка и сложност или области, където преценките и предположенията имат важно значение за финансовите отчети, са показани в бележка 2 (г).

(c) Представяне на финансовите отчети

Финансовите отчети са представени в български левове, закръглени до хиляда лева.

Финансовите отчети са изготвени съгласно принципа на справедливата стойност за деривативните финансови инструменти, финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, инвестиционните имоти, както и активите отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход. Другите финансови активи и пасиви, както и нефинансовите активи и пасиви, са отчетени по амортизирана или историческа стойност.

(d) Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2022 г.

Следните изменения на съществуващите стандарти, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети от ЕС, са в сила за текущия период:

- МСФО 3 Бизнес комбинации – извършена е актуализация на препратките към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3 Бизнес комбинации, без да се променят по същество отчетните изисквания.
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменение на стандарта по отношение на „Приходи преди привеждането на актива в местоположението и в състоянието, необходими за неговата експлоатация“. Забранява се приспадането от стойността на даден имот, машини и съоръжения на всякакви приходи от продажба на произведена продукция, преди привеждането на този актив в местоположението и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството. Вместо това предприятията признават приходите от продажбата на продукция и разходите за производството ѝ в печалбата или загубата.
- МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи – изменението касае промени в обременяващите договори. Разходите за изпълнение на договор се прецизират, като се уточнява, че „разходите за изпълнение на договор“ включват „разходите, които са пряко лизинг с договора“. Разходите, които са пряко свързани с договор, могат да бъдат или допълнителни разходи за изпълнението на този договор, или разпределение на други разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора.
- МСФО 1 Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане - Изменението позволява на дъщерно дружество, което прилага параграф Г16 (а) от МСФО 1, да оценява кумулативни разлики при прилагане за пръв път на МСФО, като използва стойностите, отчетени в консолидираните отчети от неговото предприятие майка, въз основа на датата на преминаване към МСФО на предприятието майка.
- МСФО 9 Финансови инструменти - Изменението изяснява кои такси включва предприятието, когато прилага теста „10%“ в параграф Б3.3.6 от МСФО 9 при оценка дали да отпише финансов пасив. Предприятието включва само такси, платени или получени между предприятието-кредитополучател, и заемодателя, включително такси, платени или получени или от предприятието, или от заемодателя, от името на другия.
- МСФО 16 Лизинг - Изменението на МСФО 16 премахва от илюстративните примери този пример за възстановяването от лизингодателя на подобрения на наети активи, за да се елиминира всяко потенциално объркване относно третирането на стимулите за лизинг, които могат да възникнат поради начина, по който стимулите за лизинг са илюстрирани в този пример.

Бележки към консолидираните финансови отчети**1. База за изготвяне на финансовите отчети, продължение****(d) Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2022 г., продължение**

- МСС 41 Земеделие - Изменението премахва изискването в параграф 22 от МСС 41 да се изключват данъчните парични потоци при измерване на справедливата стойност на биологичен актив, използвайки метода на настоящата стойност. Това изменение ще осигури съответствие с изискванията на МСФО 13.

Приемането на тези изменения в съществуващите стандарти не доведе до промени в счетоводната политика на Групата.

(e) Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Следните нови стандарти, изменения и тълкувания на съществуващите стандарти, които също са издадени, но все още не са в сила, не се очаква да окажат съществено въздействие върху финансовите отчети на Банката.

- МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС
МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

-дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;

-изрична корекция за риск, и

-надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Банката оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

- Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г., прието от ЕС

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за транзакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Групата следва да признава в началото на най-скорошния представен сравнителен период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признава кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Бележки към консолидираните финансови отчети**1. База за изготвяне на финансовите отчети, продължение****(е) Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата, продължение**

- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС.

Измененията касаят оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

(ф) Документи, издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС:

Следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са одобрени за прилагане от ЕС и съответно не са взети предвид от Групата при изготвянето на финансовите отчети.

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС.
- Изменения на МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не по-рано от 1 януари 2024 г. Все още не са приети от ЕС

2. Основни елементи на счетоводната политика**(а) Признаване на приходи****(i) Лихви**

Приходите от и разходите за лихви се признават в печалбата или загубата съгласно принципа на начисляването на база ефективна доходност на актива (пасива) или съответната променлива доходност. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Групата оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи са вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването, емитирането или отписването на финансов актив или пасив.

Лихвеният приход се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната стойност на финансовия актив, с изключение на обезценените активи, за които ефективният лихвен процент се прилага върху амортизираната стойност на финансовия актив.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(a) Признаване на приходи, продължение****(ii) Такси и комисиони**

Приходите от и разходите за такси и комисиони от финансови услуги на Групата се признават в печалбата или загубата когато съответната услуга е извършена.

(iii) Нетни приходи от търговски операции

Нетните приходи от търговски операции включват приходи и разходи от продажби и промени в справедливата стойност на финансови активи и пасиви за търгуване, както и приходите от търговия с чуждестранна валута и курсовите разлики, произтичащи от преоценката на откритата валутна позиция на Групата.

(iv) Дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато се реализира правото за тяхното получаване. Обикновено това е датата, към която държателите на акции и дялове могат да получат одобрения дивидент.

(b) База за консолидация**(i) Бизнес комбинации**

Бизнес комбинациите се отчитат използвайки метода на покупката към датата на придобиването, която е датата на прехвърляне на контрола към Групата. Групата контролира едно предприятие когато е изложена на или има права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

свързата оценява репутацията към датата на придобиване като:

- Справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение, плюс
- Признатата стойност на всички неконтролиращи участия в придобитото предприятие, плюс
- Ако бизнес комбинацията е постигната на етапи, справедливата стойност на съществуващото участие в придобитото предприятие, минус
- Нетната призната стойност (в общия случай справедливата стойност) на разграничимите придобити активи, и поети задължения.

Отрицателната репутация, възникваща от придобиване се преразглежда и всяка отрицателна разлика, оставаща след преразглеждането се признава в печалба или загуба.

Прехвърленото възнаграждение не включва суми свързани с уреждането на предшестващи права и задължения. Такива суми в общия случай се признават в печалба или загуба.

Разходи по сделката, освен тези свързани с издаването на дългови или капиталови ценни книжа, които възникват за Групата във връзка с бизнес комбинация се отчитат като разходи при възникване.

Всяко дължимо условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност на датата на придобиване. Ако условното възнаграждение се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и уреждането му се отчита в собствения капитал. В противен случай, последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение се признават в печалби и загуби.

Когато се изисква възнаграждения с плащания на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и са за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия се включва в оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения сравнена с пазарно-базирана

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(b) База за консолидация, продължение****(i) Бизнес комбинации, продължение**

стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни и/или бъдещи услуги.

Когато се изисква възнаграждения с плащания на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и са за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия се включва в оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения сравнена с пазарно-базирана стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни и/или бъдещи услуги.

(ii) Неконтролиращо участие

Неконтролиращото участие се оценява на база неговия пропорционален дял от стойността на придобитите разграничими нетни активи на датата на придобиване.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като сделки със собственици в тяхното качество на такива. Корекциите на неконтролиращо участие се базират на пропорционалната стойност на нетните активи на дъщерното предприятие. Не се признават корекции в репутацията и не се отчитат печалби или загуби в резултат на такива сделки, а се отразяват директно в капитала.

(iii) Дъщерни дружества

Дъщерни са онези дружества, които се контролират от Банката. Групата контролира едно предприятие когато е изложена на или има права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол до датата на преустановяването му.

(iv) Загуба на контрол

При загубата на контрол, Групата отписва активите и пасивите на дъщерното предприятие, неконтролиращото участие и другите компоненти на собствения капитал свързани с предприятието. Печалбата или загубата произлизаща от загубата на контрол се признава в печалби и загуби. Ако Групата запази дял в предишно дъщерно дружество, този дял се оценява по справедлива стойност към датата на загуба на контрол. В последствие, тази инвестиция се отчита по метода на собствения капитал или като финансов актив на разположение за продажба в зависимост от запазеното ниво на влияние.

(v) Сделки, които се елиминират при консолидация

Вътрешногруповите приходи, разходи, разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови сделки, се елиминират при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателство за обезценка.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(с) Валутни операции****(i) Функционална валута и валута на представяне**

Позициите, включени във финансовите отчети на всяко едно от дружествата на Групата са представени във валутата на основната икономическа среда, в която те оперират ("функционална валута"). Консолидираните финансови отчети са представени в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Групата.

(ii) Сделки и салда

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчет за финансово състояние. Курсовата разлика, произтичаща от парични позиции е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода. Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

(iii) Чуждестранни дейности

Активите и пасивите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датата на отчета. Приходите и разходите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датите на транзакциите. Разликите от валутна преоценка се признават в другите всеобхватни доходи. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Кипър ръководството приема, че е евро. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Албания ръководството приема, че е албански лек.

(d) Финансови активи**(i) Признание**

Групата признава финансов актив когато стане страна по договорните условия на инструмента. Групата първоначално признава търговските и другите вземания към датата на транзакцията. Вземанията от клиентите възникват, когато сумите се предоставят на кредитополучателите. Всички финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс, в случай на финансов актив не по справедлива стойност в печалба или загуба, транзакционните разходи пряко отнасящи се до придобиването на финансовия актив.

Групата класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи отчитани по амортизирана стойност; финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход; финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Ръководството определя класификацията на инвестициите при първоначалното им признаване съобразно бизнес модела за управление на дадения клас финансови активи и договорните характеристики на паричните потоци на финансовия актив.

(ii) Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по амортизирана стойност. След първоначалното признаване активите се отчитат по амортизирана стойност.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(d) Финансови активи, продължение****(ii) *Финансови активи отчитани по амортизирана стойност, продължение***

Отчитането по амортизирана стойност изисква прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност на финансов актив пасив е стойността по която финансовият актив е отчетен първоначално, намалена с погашенията по главницата плюс или минус натрупаната амортизация с използване на метода на ефективния лихвен процент на всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж и намалена с обезценката.

(iii) *Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход*

Дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел както събиране на договорените парични потоци така и продажба на актива и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по справедлива стойност в другия всеобхватен доход. След първоначалното признаване активът се оценява по справедлива стойност с отчитане на промените в справедливата стойност в преоценъчния резерв на инвестициите в ценни книжа (другия всеобхватен доход). Когато дълговият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход се прехвърлят в печалбата или загубата.

(iv) *Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата*

Позицията съдържа две подкатегории: финансови активи държани за търгуване и финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории. Даден финансов актив се класифицира в тази категория ако е придобит с цел продажба в кратък срок или договорните му характеристики не отговарят на условието да пораждат плащания единствено на главница и лихва. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти.

Групата не определя никой дългов инструмент за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата за да премахне или значително да намали т. нар. счетоводно несъответствие.

(v) *Капиталови инструменти отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход*

Групата може да направи неотменим избор да признава промените в справедливата стойност в инвестициите в капиталови инструменти в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Печалбите или загубите от промени в справедливата стойност ще се показват в другия всеобхватен доход и последващо няма да могат да се прекласифицират в печалбата или загубата. Когато капиталовият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход направо се прехвърлят в други резерви и неразпределена печалба.

(vi) *Прекласификация*

Ако Групата прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Преоценъчният резерв за инструмента ще се формира от измененията до справедлива стойност след датата на прекласификацията.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(d) Финансови активи, продължение****(vi) Прекласификация, продължение**

Ако Групата прекласифицира финансов актив от категория оценяван по амортизирана стойност в категория оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, неговата справедлива стойност се измерва към датата на прекласификацията. Разликата от преоценката се признава в печалбата или загубата.

Ако Групата прекласифицира финансов актив от категория оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата в категория оценяван по амортизирана стойност, неговата справедлива стойност към датата на прекласификацията става новата му брутна отчетна стойност.

Ако Групата прекласифицира финансов актив от категория оценяван по амортизирана стойност в категория оценяван по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, неговата справедлива стойност се измерва към датата на прекласификацията. Разликата от преоценката се признава в другия всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и размерът на очаквани кредитни загуби не се коригират вследствие на прекласификацията.

Ако Групата прекласифицира финансов актив от категория оценяван по справедлива стойност в друг всеобхватен доход в категория оценяван по амортизирана стойност, цялата стойност на акумулирания преоценъчен резерв към датата на прекласификацията се нетира срещу справедливата стойност на финансовия актив. Така на практика се получава, че към датата на прекласификацията финансовият актив е оценен така, сякаш винаги е бил измерван по амортизирана стойност. Ефективният лихвен процент и размерът на очаквани кредитни загуби не се коригират вследствие на прекласификацията.

Подобна прекласификация е възможна само след промяна в бизнес модела, по който се управляват финансовите активи.

При промяна на бизнес модела от „събиране на договорени парични потоци и продажба“ на „събиране на договорените парични потоци“ Групата прекласифицира обхванатите финансови активи. За тази цел банката периодично преглежда бизнес модела в исторически план, като извършва анализ доколко целта за държане на финансовите активи отговаря на модела „събиране на договорените парични потоци“ спрямо модела „събиране на договорени парични потоци и продажба“. При анализа на бизнес модела като индикация за настъпила промяна на бизнес модела може да служат критерии като: правителствени ценни книжа с достатъчно дълъг остатъчен срок, за които няма осъществени сделки от придобиването им; емисии ценни книжа, издадени чрез частно пласиране, от които ПИБ притежава съществена част от издадения номинал и нямат активен пазар. При съществено превишаване на бизнес модела в полза на модела „събиране на договорените парични потоци“, Групата преценява дали да извърши прекласификация на финансовите активи от категория „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход“ в категория „Финансови активи отчитани по амортизирана стойност“, като продължи да управлява финансовите активи така, че да реализира парични потоци само чрез събиране на договорни плащания.

Ако Групата прекласифицира финансов актив от категория оценяван по справедлива стойност в друг всеобхватен доход в категория оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, финансовият актив продължава да се измерва по справедлива стойност. Цялата стойност на акумулирания преоценъчен резерв към датата на прекласификацията се прекласифицира в печалбата или загубата.

Групата не прекласифицира никой финансов пасив.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(d) Финансови активи, продължение****(vii) Оценка по справедлива стойност**

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния пазар, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Групата има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

Когато е приложимо, Групата използва котираната цена на активен пазар за определяне на справедливата стойност на този инструмент. Пазарът се счита за активен, когато сделките за актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че да позволява предоставяне на текуща информация за цените.

Когато липсва котирана цена на активен пазар, Групата следва да използва максимално подходящи наблюдаеми входящи данни и да свежда до минимум използването на ненаблюдаеми данни. Целта на използването на дадена техника за оценяване е да се оцени приблизително цената, по която би се осъществила обичайна сделка между пазарни участници.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на транзакцията (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Групата счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Последващо тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин според живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е приключена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Групата признава активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Групата, която държи група финансови активи и финансови пасиви, е изложена на пазарни рискове и на кредитен риск. Ако Групата ги управлява въз основа на нетната си експозиция към пазарни рискове или кредитен риск, оценяването на справедливата стойност е въз основа на цената, която би получило при продажбата на нетна дълга позиция за определена рискова експозиция или платило при прехвърлянето на нетна къса позиция за определена рискова експозиция. В такива случаи е необходимо Групата да разпредели корекциите на равнище портфейл към отделните активи или пасиви, които образуват Групата на финансовите активи и финансовите пасиви според корекцията за относителния риск на всеки един инструмент от Групата.

Групата оповестява прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

(viii) Отписване

Групата отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато Групата е прехвърлила тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Групата запазва или създава, се отчита

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(d) Финансови активи, продължение****(viii) Отписване, продължение**

самостоятелно като отделен актив или пасив.

Групата отписва финансов пасив, когато договорните задължения по него се погасят, изтекът или бъдат отменени.

Групата извършва сделки, при които прехвърля финансови активи, признати в нейния отчет за финансовото състояние, като запазва всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с тези активи. В случаите когато Групата е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките - продажба с уговорка за обратно изкупуване).

При сделки, при които Групата нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата е загубила контрол върху него. Правата и задълженията, които Групата запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които Групата запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която Групата е запазила участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

(e) Парични средства

Паричните средства включват пари в брой, парични средства, депозирани в централните банки и краткосрочни високоликвидни сметки и вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(f) Инвестиции

Инвестиции, държани от Групата с цел получаване на печалба вследствие на краткосрочни продажби или обратни покупки, се класифицират като финансови активи за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци, се класифицират като финансови активи отчитани по амортизирана стойност. Инвестиции в дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и продажба се класифицират като финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход. Всички останали инвестиции, включително тези, договорните условия на които не удовлетворяват изискването да породят плащания само на главница и лихва, се класифицират като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

(g) Споразумения за отдаване и наемане на ценни книжа, репо сделки**(i) Отдаване и наемане на ценни книжа**

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за активи за търгуване или съответно за активи на разположение за продажба. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат като задължения към банки или други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа, не се признават като актив на Групата. Паричните средства, предоставени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки или други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа, се признават на принципа на начисляването за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(g) Споразумения за отдаване и наемане на ценни книжа, репо сделки, продължение****(ii) Споразумения за репо сделки**

Групата сключва договори за покупка (продажба) на инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба (покупка) на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават в отчета за финансовото състояние.

Изплатените суми се отчитат като заеми на банки или други клиенти, като съответните ценни книжа се отчитат като обезпечение. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения към банки или други клиенти.

Разликата между стойностите при покупка (продажба) и при обратната продажба (покупка) се начислява за периода на сделката и се представя като лихвен приход (разход).

(g) Привлечени средства

Привлечените средства се признават първоначално по цена на придобиване, която включва получените средства (справедливата стойност на полученото вложение), нетно от разходите по сделката. В последствие привлечените средства се представят по амортизирана стойност, като всяка разлика между получените средства и стойността на падеж се признава в печалбата или загубата за периода на привлечените средства по метода на ефективния лихвен процент.

Когато Групата закупи свой дълг, той се отписва от отчета за финансовото състояние и разликата между балансовата стойност на дълга и платената сума се включва в други нетни оперативни приходи.

(h) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на сделките на нетна основа.

(j) Обезценка на финансови активи

Групата признава 12-месечна очаквана кредитна загуба като загуба от обезценка когато няма значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване. Когато има значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване като загуба от обезценка се признават очакваните кредитни загуби за остатъчния живот на финансовия актив.

Увеличението на кредитния риск се определя от информацията относно следните фактори и събития за длъжника или експозицията:

- вътрешнобанков поведенчески скоринг за физическите лица, както и за търговци и институции с експозиции с размер под праг на същественост;
- намаление на кредитната оценка (външна или вътрешнобанкова) с определена степен при търговци и институции с експозиции с размер над праг на същественост;
- наличие на просрочие;
- други индикации.

(k) Имоти и оборудване

Земята и сградите са представени в отчета за финансовото състояние по преоценена стойност, която е справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с последващо начислената амортизация и последващо начислената обезценка. Всички други класове активи

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(к) Имоти и оборудване, продължение

имоти и оборудване са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и начислената обезценка.

Амортизацията се начислява на база линейния метод по установени норми с цел намаляване стойността на дълготрайните активи в рамките на очаквания срок на тяхното използване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Сгради	3 - 4
• Съоръжения и оборудване	10 - 50
• Стопански инвентар	10 - 15
• Транспортни средства	10 - 20
• Подобрения на наети сгради	2 - 50

Активите не се амортизират до момента на тяхното въвеждане в експлоатация и прехвърлянето им от активи в процес на изграждане в съответната категория активи.

(л) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Групата, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания срок на ползване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Лицензи и търговски марки	10 - 14
• Програмни продукти	10 - 50

(м) Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е такъв имот (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), който е държан с цел приходи от наеми или увеличаване на стойността. Банката избира за своята счетоводна политика на отчитане на инвестиционните имоти модела на справедлива стойност и го прилага последователно за всички свои инвестиционни имоти. Инвестиционните имоти първоначално се признават по цена на придобиване, а в последствие се отчитат по справедлива стойност и приходите и разходите от преоценка се признават в печалбата в периода на възникването им. Прекласифициране от активи придобити като обезпечения, отчитани като материални запаси, в инвестиционни имоти се допуска при наличие на договор за отдаване под наем на съответния имот. Справедливата стойност на активите от клас инвестиционни имоти е определена от независими външни оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните чрез използване на надежни техники за определянето на справедливите стойности.

(н) Провизии

Провизия се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата е поела законов или договорен ангажимент в резултат на минало събитие, погасяването на който е вероятно да бъде свързано с намаляване на икономически ползи и може да се направи надеждна оценка на сумата на задължението. В случай че ефектът е съществен, провизията се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци на база дисконтов фактор. Дисконтовият фактор се определя преди облагане с данъци и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните рискове за задължението.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(o) Акцепти**

Един акцепт възниква, когато Групата се съгласява да плати, на определена бъдеща дата, определена сума по поет ангажимент. Акцептите на Групата възникват най-вече по потвърдени акредитиви, предвиждащи плащане в известен период след получаване на необходимите документи. Групата се договаря повечето задължения по акцепти да бъдат платени на по-късна дата от тази, на която клиентът плаща сумата. Акцептите са отразени в други привлечени средства.

(p) Задбалансови ангажименти

При осъществяване на обичайната си дейност Групата сключва договори за задбалансови ангажименти като банкови гаранции и акредитиви. Групата признава провизия по поети условни задължения когато има сегашно задължение в резултат на минало събитие, вероятно е да се формира изходящ паричен поток, за да се погаси задължението и могат да бъдат направени надеждни изчисления за размера на задължението.

(q) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за периода включва текущ данък и промяна в отсрочения данък. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината въз основа на действащата данъчна ставка към деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички времеви разлики между балансовата стойност на даден актив или пасив съгласно финансовите отчети и стойността, изчислена за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очакват да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, отчетени или в другите всеобхватни доходи или директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит. Отсрочените данъчни активи се намаляват в съответствие с намалението на вероятността за реализиране на данъчни ползи.

(r) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика

Групата прави оценки и допускания, които засягат отчетните стойности на активите и пасивите през следващата финансовата година. Оценките и преценките непрекъснато се преразглеждат и се базират на историческия опит и други фактори, включително очакване на бъдещи събития, които се смятат за основателни при определени обстоятелства.

Информация за оценки и оценъчна несигурност, за които има значителен риск от промяна към 31 декември 2022 г. са изброени по-долу и са свързани с обезценката на активи, доходните данъци и следните бележки, свързани с други елементи на отчета:

- Бележки 5, 19 – определяне на справедливата стойност на финансови инструменти, земи и сгради чрез оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация. Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения,

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(r) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика, продължение**

които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

- Бележки 11, 16, 18 - Измерване на очакваните кредитни загуби - Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Групата. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).
- Бележка 16,18 – дългови инструменти, отчитани по амортизируема стойност - Анализът и намеренията на ръководството са потвърдени от бизнес модела на държане на дълговите инструменти, които отговарят на изискванията за получаване на плащания единствено на главница и лихви и държане на активите до събирането на договорените парични потоци от облигациите, които са класифицирани като дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност.
- Бележка 24 – срок на лизинговите договори - При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).
- Бележка 30 – в съответствие с МСС 37 Провизии, условни задължения и условни активи и вътрешните правила за заделяне на провизии при съдебни спорове Групата е признала провизии по съдебни спорове. Групата е ответник по съдебни дела, чиито изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии.

(i) Оценка на активите, придобити от обезпечения

Активите приети като обезпечение се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При оценяване на нетната реализуема стойност на активите, Банката изготвя няколко модела за оценка (например дисконтирани бъдещи парични потоци) и ги сравнява с налична пазарна информация (например сходни сделки на пазара, оферти от потенциални купувачи).

(ii) Подходни данъци

Печалбата на Групата е обект на данъчно облагане в няколко юрисдикции, при което се прилагат значителни преценки при определянето на данъците. Има много операции и изчисления, за които категоричното определяне на данъците е несигурно в нормалния бизнес. Групата отчита пасиви по очаквани резултати от данъчни проверки, базирани на преценката дали ще бъдат дължими допълнителни данъци. Когато окончателният резултат от тези данъчни проверки се различава от предварително отчетените суми, тази разлика ще има влияние върху текущите данъци и отсрочените данъци в периода, в който те се определят.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(s) Доходи на акция**

Групата представя данни за основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност за обикновени акции на Банката. Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (числител) на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода (знаменател). Доходите на акция с намалена стойност се определят като печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката и среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода се коригират с ефекта от всички потенциални обикновени акции с намалена стойност, които се състоят от конвертируеми облигации и опции върху акции.

(t) Доходи на персонала

Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който Банката плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Банката да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават текущо в печалби и загуби.

Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, ал. (3) от Кодекса на Труда (КТ).

Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж – има право на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Към датата на отчета за финансовото състояние ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители, чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

За последните две години Банката е правила предварителни разчети за дължимите провизии за пенсии и не е установила съществени по размер задължения.

Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(t) Доходи на персонала, продължение**

Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(u) Застрахователни договори***Класификация на застрахователни договори***

Договори, при които Групата поема съществен застрахователен риск от друга страна (застраховано лице) чрез компенсация на застрахованото лице или друг бенефициент, при специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице или бенефициента, се класифицират като застрахователни договори.

Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените: лихва, цена на ценната книга, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за страните по договора. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск.

Записани премии

Записаните премии се признават за приход на база дължимата годишна премия от осигурените лица за премиения период, започващ през финансовата година или дължимата еднократна премия за целия период на покритие на застрахователните договори, сключени през финансовата година. Брутните премии не се признават, когато бъдещите парични потоци по тях не са сигурни. Записаните премии се показват брутно от дължимите комисионни на агенти.

Сторнирани премии

Сторнирани премии по застраховане са премиите по договорите за застраховане, за които има нарушение на общите условия, неразделна част от Застрахователния договор или промяна в условията на договора. Сторнирани премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през текущата година, намаляват брутният премиен приход на Групата. Сторнирани премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през предходна година, увеличават разходите направени през периода от Групата.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премиеният резерв е образуван за покриване на претенции, административни и други разходи, които могат да възникнат по съответния действащ застрахователен договор, след края на отчетния период. Базата за определяне на пренос-премиения резерв съответства на

базата на признаване на премиения приход в годишния финансов отчет на Групата. Пренос-премиения резерв е изчислен по метода на точната дата, при който премията е умножена с коефициент на разсрочване, получен като съотношение на броя на дните през който договорът ще бъде в сила през следващия отчетен период към целия срок на договора, изразен в брой дни.

Резерв за неизтекли рискове

Образува се за покриване на рискове за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на съответния застрахователен договор, за да се покрият плащанията и

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(u) Застрахователни договори, продължение**

разходите, свързани с тези рискове, които се очаква да превишават образувания пренос-премиен резерв.

Възникнали претенции по застрахователни договори

Претенциите, възникнали от застраховане, включват платените претенции и разходите за обработката им, платими през финансовата година, заедно с изменението в резерва за предстоящи плащания.

Резерв за предстоящи плащания

Резервът за предстоящи плащания се изчислява въз основа на сумата на всички претенции по събития, възникнали през текущия и предишни периоди, които не са платени към края на периода. Към резерва се включва и сума за претенции по възникнали, но необявени претенции, изчислена като процент от размера на спечелените премии през финансовата година, както и сумата за възобновими претенции.

Аквизиционни разходи

Аквизиционните разходи включват комисиони, начислени на посредници, агентски и брокерски комисиони.

(v) Лизинг**(i) Дружеството като лизингополучател**

За новите договори, сключени на или след 1 януари 2019 г. Групата преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Групата извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване;
- Групата има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора;
- Групата има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Групата оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от Групата като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Групата, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(v) Лизинг, продължение****(i) Дружеството като лизингополучател, продължение**

Групата амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Групата също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Дружеството.

Групата прилага считано от 01.01.2019 г. МСФО 16 Лизинг. За целта е направен анализ на изискванията на същия и са установени следните съществени моменти в него:

МСФО 16 Лизинг въвежда нови правила за отчитане на договорите за лизинг. На първо място, стандартът изисква да се направи анализ дали и кои споразумения с или без правната форма на лизинг, представляват лизинг или съдържат елементи на лизинг, съгласно даденото от МСФО 16 пар.9 определение на лизинг. Съгласно пар.9, дадено споразумение представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако:

- има *определен* актив и
- с договора се прехвърля *правото на контрол върху използването* на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

В общия случай се изисква от лизингополучателя в началната дата на лизинга да признае актив, произтичащ от право на ползване срещу лизингово задължение.

Също така, вместо да прилага изискванията за признаване на актив за ползване срещу задължение за плащане по лизингов договор, лизингополучателят може да избере да отчита лизинговите договори като разход по линейния метод през срока на лизинга при следните видове договори:

- със срок до 12 месеца от началната дата на прилагане на МСФО 16
- лизингов актив с ниска стойност

В процеса на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта, Групата е предприела следните действия:

- Извършен е пълен преглед на всички договори, за да се прецени дали допълнителни договори няма да се считат за лизингови договори съгласно новата дефиниция на МСФО 16;
- Взето е решение да се приеме частично ретроспективно прилагане (което означава, че сравнителната информация няма да бъде променена). Частичното прилагане позволява да не се преценяват текущите договори дали съдържат лизинг и други облекчения.

Ръководството анализира ефекта от прилагането на стандарта с очакван срок на лизинга по договорите до 5 години, тъй като в голяма част от договорите за наем, по които Групата е страна като наемател, Групата има възможност за прекратяване след три или шест месечно предизвестие без неустойка. Дори и при останалите е налице такава възможност съгласно закона.

Бележки към консолидираните финансови отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(v) Лизинг, продължение****(i) Дружеството като лизингополучател, продължение**

Това се отразява на очаквания действителен срок на лизинга, тъй като срокът на договорите зависи от вероятността Групата да упражни тази опция. Във връзка с това Групата преценява периода от пет години за показателен относно максималния размер на лизинговия срок, независимо че са налични договори с по-дълъг срок.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата използва лихвен процент състоящ се от безрисковия лихвен процент и надбавка отразяваща кредитния риск свързан с Групата и коригиран допълнително поради специфичните условия на лизинговия договор, в т.ч. срок, държава, валута и обезпечения.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Групата е избрала да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са представени на отделен ред "Активи с право на ползване", а задълженията по лизингови договори също са представени в отделен ред "Лизингови задължения".

Опциите за удължаване и прекратяване са включени в редица наеми на имоти на Групата. Те се използват за увеличаване на оперативната гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в операциите й.

(ii) Дружеството като лизингодател

В частта на МСФО 16 отнасяща се до Групата в качеството й на лизингодател не бяха открити съществени изменения спрямо предходния МСС 17. Групата класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако по същество прехвърля всички рискове и ползи свързани със собствеността на актива предмет на лизинга. Всички други договори за лизинг се класифицират като оперативни.

При финансов лизинг Групата признава като актив вземане по договора в размер равен на нетната инвестиция в лизинга. През срока на лизинговия договор Групата признава лихвен приход по вземането по лихвен процент, отразяващ нормата на възвращаемост на нетната инвестиция в лизинга.

Бележки към консолидираните финансови отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(v) *Лизинг, продължение*

(ii) Дружеството като лизингодател

При оперативен лизинг Групата признава лизинговите плащания като приход на линейна база.

Като лизингодател, Групата класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

3. Управление на риска

A. Търговски операции

Групата поддържа активни търговски позиции в ограничен брой недеривативни финансови инструменти. Повечето от търговските операции на Групата са насочени към клиенти. С цел задоволяване нуждите на клиенти Групата поддържа пакет от инструменти на паричния пазар и поддържа постоянна пазарна ликвидност, като търгува с други участници на пазара. Тези дейности обхващат търговията с финансови инструменти и дават възможност на Групата да предоставя на своите клиенти продукти от паричния пазар на конкурентни цени.

Групата управлява своите търговски операции по видове риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

(i) *Кредитен риск*

Кредитен риск е общо рискът от загуби по позиции във финансови инструменти, следствие невъзможността на една или повече страни по експозицията да посрещнат своя ангажимент. Основни компоненти на кредитния риск:

1) Риск от неизпълнение

Рискът от неизпълнение е рискът емитентните на финансовите инструменти да не изпълнят своите задължения.

2) Кредитен риск от контрагента

Кредитен риск от контрагента е рискът контрагентът по определена сделка да изпадне в неизпълнение преди окончателния сетълмент на паричните потоци по сделката. Той възниква по сделки с деривативни инструменти, репо-сделки, сделки по предоставяне/получаване в заем на ценни книжа и стоки, маржин заемни сделки и транзакции с удължен сетълмент.

3) Сетълмент риск

Сетълмент риск за банката е рискът от неуредени сделки с ценни книжа, стоки или валута. Той възниква, както при сделки със сетълмент услуги на принципа „доставка срещу плащане“ (delivery versus payment – DvP) така и при търговия без DvP (“свободни доставки”). Извън обхвата на този вид риск са всички инструменти изложени на кредитен риск от контрагента.

Кредитния риск се следи текущо, съгласно вътрешните процедури по управление на риска, и се контролира посредством прилагането на минимални прагове за кредитно качество на емитент/контрагент и лимити за размер на експозицията според кредитното качество.

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

A. Търговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните условия. Банката поема пазарен риск когато излиза на позиции по дългови инструменти, акции, деривативи и валутни транзакции. Този риск се управлява чрез прилагане на лимити на заетите позиции и тяхната рискова чувствителност, измерена посредством стойност под риск (Value at Risk), дюрация или други измерители, подходящи за отделна позиция по отношение нейната чувствителност към рискови фактори. Най-важните рискови фактори, които засягат търговските операции на

Банката, са промените на лихвените проценти (лихвен риск), промените на валутните курсове (валутен риск) и промените на цените на акциите (ценови риск).

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството и приетата риск стратегия.

Value at Risk се изчислява и следи на дневна база и представлява част от управлението на риска в Банката. Стойността под риск се изчислява като се използва едnodневен хоризонт и 99% доверителен интервал, което означава, че съществува 1% вероятност търговският портфейл да се обезцени в рамките на един ден повече от изчисления за него VaR. Параметрите на VaR модела се оценяват на базата на експоненциално претеглени исторически данни за ценовите изменения на рисковите фактори.

В таблицата по-долу е представен в обобщен вид диапазонът на лихвения VaR за търговския портфейла от дългови финансови инструменти на Банката, оценявани по справедлива стойност:

	31 декември	2022 г.			31 декември
в хил. лв.	2022 г.	средно	минимално	максимално	2021 г.
VaR	1.4	0.6	0.0	16.0	0.0

B. Нетърговски операции

По-долу са изложени различните рискове, на които Групата е изложена по отношение на нетърговски операции, както и подходът, който е възприела за управлението им.

(iii) Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата ще срещне трудност при изпълнение на задължения, свързани с финансови пасиви. Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Групата и управлението на нейните позиции. Той има две измерения - риск от невъзможност да се финансират активи при подходящ матуритет и лихвени проценти и риск от невъзможност да се реализира актив при разумна цена и в приемлив срок за да се посрещнат задълженията.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити, други привлечени средства, подчинени дългови инструменти, както и акционерен капитал. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Групата,

Бележки към консолидираните финансови отчети**3. Управление на риска, продължение****В. Нетърговски операции, продължение****(iii) Ликвиден риск, продължение**

намалява се зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Групата се стреми да поддържа баланс при срочността на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура. Групата извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, залежали в цялостната ѝ стратегия. Органът за управление на ликвидността е Съветът по управление на активите, пасивите и ликвидността.

В изпълнение на изискванията на Закона за кредитните институции, Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките и Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Първа инвестиционна банка АД изготви план за възстановяване при възникване на финансови затруднения. В него са заложили количествени и качествени сигнали за ранно предупреждение, както и индикатори за възстановяване като например капиталови

индикатори, индикатори за ликвидност, индикатори за доходност, пазарно-ориентирани индикатори, при настъпването на които се задействат мерки за възстановяване. Ликвидните индикатори включват съотношение на ликвидно покритие (LCR); нетен отлив от финансиране; съотношение на ликвидни активи към депозити от нефинансови клиенти; съотношение на нетно стабилно финансиране (NSFR). Обособени са също така и различни стрес сценарии относно идиосинкратичен шок, системен шок и комбиниран шок.

При възникване на ликвиден натиск са изградени системи за бързо и адекватно реагиране, които включват привличане на допълнителни средства от местния и чуждестранните пазари чрез емитиране на подходящи финансови инструменти в зависимост от конкретния случай, както и реализиране на неликвидни активи, при ясно разпределени нива на вземане на решения. С цел редуциране на ликвидния риск са заложили и превантивни мерки, насочени към повишаване на матуритета в привлечените средства от клиенти, стимулиране на дългосрочните взаимоотношения банка клиент и повишаване на клиентската удовлетвореност. С цел адекватно управление на ликвидния риск Банката осъществява мониторинг на паричните потоци на дневна основа.

Като част от управлението на ликвидния риск Групата поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и държавни ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури ликвидност:

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Ликвиден риск, продължение

Ликвидни активи	2022	2021
<i>в хил. лв.</i>		
Средства в централни банки	1,476,984	1,455,038
Парични средства и разплащателни сметки в други банки	735,424	505,826
Необременени държавни ценни книжа	2,106,006	974,719
Злато	2,683	2,818
Общо ликвидни активи	4,321,097	2,938,401

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Ежедневно се извършва анализ на значимите по размер привлечени средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Към 31 декември 2022 г. средствата, привлечени от тридесетте най-големи небанкови депозанта представляват 12.06% от общата сума задължения към други клиенти (31 декември 2021 г.: 7.40%).

Един от основните коефициенти, използвани от Групата за управление на ликвидния риск, е съотношението на ликвидни активи към общия размер на привлечените средства от други клиенти.

31 декември 2022 г.
31 декември 2021 г.

Съотношение на покритие с ликвидни активи на привлечените средства от други клиенти	37.72%	29.46%
--	--------	--------

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата по балансова стойност, представени по матуритетна структура според договорния срок до падеж.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Ликвиден риск, продължение
Матуритетна структура към 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 2 години	Над 2 години	С неопред. падеж	Общо
Активи							
Парични средства и вземания от централни банки	2,042,858	-	-	-	-	-	2,042,858
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	245,802	-	-	-	-	25,336	271,138
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	530,160	-	-	-	-	-	530,160
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	2,761	381,694	949,617	31,518	652,305	-	2,017,895
Вземания от банки и финансови институции	202,609	554	287	333	18,117	-	221,900
Вземания от клиенти	680,187	254,814	831,503	836,771	4,219,728	-	6,823,003
Други финансови активи	575	1,034	-	-	-	-	1,609
Общо финансови активи	3,704,952	638,096	1,781,407	868,622	4,890,150	25,336	11,908,563
Пасиви							
Задължения към банки	13,152	-	-	-	-	-	13,152
Задължения към други клиенти	7,592,601	980,258	2,227,067	400,380	254,600	-	11,454,906
Други привлечени средства	7,765	15	3,456	20,801	91,809	-	123,846
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	3,682	893	2,860	1,053	-	8,488
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	19,410	-	19,410
Хибриден дълг	-	-	-	-	-	256,861	256,861
Общо финансови пасиви	7,613,518	983,955	2,231,416	424,041	366,872	256,861	11,876,663
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(3,908,566)	(345,859)	(450,009)	444,581	4,523,278	(231,525)	31,900

В таблицата инвестициите отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход са представени с матуритет до 1 месец, тъй като отразяват възможността на ръководството да ги реализира в краткосрочен план при необходимост.

Текущите неусвоени части от предоставени заеми не се отчитат за ликвиден риск, тъй като ръководството смята, че договорените условия позволяват на Групата по всяко едно време да преустанови предоставянето на средства на своите кредитополучатели при очаквано повишаване на техния кредитен риск.

В частта на вземанията от клиенти са посочени и вземанията по финансов лизинг.

Инвестициите в ценни книжа, отчитани в портфейлите финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход и финансови активи по амортизирана стойност представляват главно инвестиции в държавни ценни книжа на първокласни емитенти, които са високоликвидни и с възможно най-благоприятно капиталово третиране.

Банката управлява инвестициите си в дългови ценни книжа спрямо актуалните пазарни очаквания и динамика. Стойността на портфейлната дюрация към 31.12.2022 г. е 2.2 години, а година по-рано възлиза на 3.6 години.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Ликвиден риск, продължение

Матуритетна структура към 31 декември 2021 г.

<i>в хил. лв.</i>	До 1	От 1 до 3	От 3	От 1 до	Над 2	С	Общо
	месец	месеца	месеца до	2 години	години	неопред.	
			1 година			падеж	
Активи							
Парични средства и вземания от централни банки	1,970,814	-	-	-	-	-	1,970,814
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	244,379	-	-	-	-	24,359	268,738
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	1,088,905	-	-	-	-	-	1,088,905
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	52,166	97,655	1,765	-	164,553	-	316,139
Вземания от банки и финансови институции	77,836	5,909	963	2,748	-	-	87,456
Вземания от клиенти	775,717	162,175	1,102,093	692,669	3,921,290	-	6,653,944
Други финансови активи	1,042	-	-	-	-	-	1,042
Общо финансови активи	4,210,859	265,739	1,104,821	695,417	4,085,843	24,359	10,387,038
Пасиви							
Задължения към банки	8,722	-	-	-	-	-	8,722
Задължения към други клиенти	5,891,988	1,145,143	2,320,041	377,365	239,094	-	9,973,631
Други привлечени средства	5,780	42,839	3,992	2,622	64,769	-	120,002
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	-	-	2,164	-	-	2,164
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	9,622	-	9,622
Хибриден дълг	-	-	-	-	-	320,733	320,733
Други финансови пасиви, нетно	(81)	2,853	(606)	-	-	-	2,166
Общо финансови пасиви	5,906,409	1,190,835	2,323,427	382,151	313,485	320,733	10,437,040
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(1,695,550)	(925,096)	(1,218,606)	313,266	3,772,358	(296,374)	(50,002)

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2022 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 2 години	Над 2 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства и вземания от централни банки	2,042,858	-	-	-	-	2,042,858
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	271,138	-	-	-	-	271,138
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	530,160	-	-	-	-	530,160
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	2,762	381,741	950,283	32,929	704,328	2,072,043
Вземания от банки и финансови институции	202,609	554	287	333	18,117	221,900
Вземания от клиенти	673,514	250,404	819,731	881,564	5,084,595	7,709,808
Общо финансови активи	3,723,041	632,699	1,770,301	914,826	5,807,040	12,847,907
Финансови пасиви						
Задължения към банки	13,152	-	-	-	-	13,152
Задължения към други клиенти	7,592,672	980,347	2,227,818	400,710	255,089	11,456,636
Други привлечени средства	7,765	15	3,488	21,104	97,483	129,855
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	3,682	893	2,860	1,053	8,488
Подчинен срочен дълг	-	-	768	770	22,132	23,670
Хибриден дълг	-	-	141,211	69,653	92,315	303,179
Общо финансови пасиви	7,613,589	984,044	2,374,178	495,097	468,072	11,934,980
Деривати държани за управление на риска						
Изходящ поток	170	-	-	-	-	170
Входящ поток	758	1,021	-	-	-	1,779
Паричен поток от деривати, нетно	588	1,021	-	-	-	1,609

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2021 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 2 години	Над 2 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства и вземания от централни банки	1,970,814	-	-	-	-	1,970,814
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	268,738	-	-	-	-	268,738
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	1,088,905	-	-	-	-	1,088,905
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	49,884	97,804	1,826	-	168,840	318,354
Вземания от банки и финансови институции	77,836	5,909	963	2,748	-	87,456
Вземания от клиенти	755,949	159,703	1,109,144	734,859	4,663,955	7,423,610
Общо финансови активи	4,212,126	263,416	1,111,933	737,607	4,832,795	11,157,877
Финансови пасиви						
Задължения към банки	8,722	-	-	-	-	8,722
Задължения към други клиенти	5,892,071	1,145,286	2,373,044	374,373	191,031	9,975,805
Други привлечени средства	5,782	42,910	4,008	3,273	66,801	122,774
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	-	-	-	2,164	2,164
Подчинен срочен дълг	-	-	376	376	10,765	11,517
Хибриден дълг	-	-	227,406	8,939	129,197	365,542
Общо финансови пасиви	5,906,575	1,188,196	2,604,834	386,961	399,958	10,486,524
Деривати държани за управление на риска						
Изходящ поток	52,622	-	-	-	-	52,622
Входящ поток	50,023	639	606	-	-	51,268
Паричен поток от деривати, нетно	(2,599)	639	606	-	-	(1,354)

Очакваните парични потоци на Групата по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане и срочните депозити да останат стабилни като размер и да се увеличават.
- Ипотечните и жилищни кредити на дребно имат оригинален договорен срок средно 18 години, но очакваният среден ефективен срок е 12 години, тъй като някои клиенти се възползват от опциите за предварително погасяване.

(iv) Пазарен риск
Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти. Дейността на Групата е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи и

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iv) Пазарен риск, продължение

лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен.

Лихвен риск в банковия портфейл (IRRBB)

В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Банката е изложена на базисен риск, зависещ от разликата между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, LIBOR или EURIBOR, въпреки че тези индекси се променят при висока корелация. В допълнение, цялостният ефект ще зависи и от други фактори, например доколко има плащания преди или след договорените дати и колебанията в чувствителността на лихвените проценти в периодите на падежиране и по валути.

За да определи лихвения риск на нетъргуемите си инструменти, Банката изчислява ефекта на промяната в пазарните лихвени равнища върху нетния си лихвен доход и икономическата стойност на Банката, дефинирана като разлика между справедливата стойност на активите и справедливата стойност на пасивите, включени в банковия портфейл.

Ефектът на лихвения риск върху икономическата стойност на Групата вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2022 г. е +1,200/+20,255 хил. лв.

Лихвеният риск, на който е изложен нетният лихвен доход на Банката в рамките на една година напред, вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2022 г., е -1,426/+187 хил. лв.

	Нетен лихвен доход		Капитал	
	100 bp увеличение	100 bp намаление	100 bp увеличение	100 bp намаление
Ефект в хил. лв.				
31 декември 2022				
Към 31 декември	(1,426)	187	1,200	20,255
Средна за периода	(2,363)	855	6,635	25,768
Максимална за периода	(1,298)	3,025	16,488	29,374
Минимална за периода	(4,259)	(161)	1,200	20,255
31 декември 2021				
Към 31 декември	(1,573)	572	12,276	35,424

Риск произлизащ от кредитните спредове в банковия портфейл (CSRBB)

Рискът, произтичащ от промени в пазарното възприятие относно цената на кредитния риск, премията за ликвидност и други потенциални компоненти на носещите кредитен риск инструменти, предизвикващи колебания в цената на кредитния риск, премията за ликвидност и други потенциални компоненти, който не е обяснен от ЛРБП или от очаквания кредитен риск/риск от (внезапно) неизпълнение. Обект на риск на кредитния спред са само инструментите част от банковия портфейл, които се отчитат по пазарна стойност.

Подобно на лихвения риск извън търговския портфейл, и при риска от промяна в кредитните спредове Банката изчислява ефекта от промяна в два аспекта: върху нетния лихвен доход и икономическата стойност на Банката.

Приложимите сценарии на шок са калибрирани на база 99% ниво на доверителност спрямо исторически наблюдаваните му изменения. Шоковете варират в зависимост от срочността на паричните потоци и кредитния рейтинг на емитента.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iv) Пазарен риск, продължение
**Риск произлизащ от кредитните спредове в банковия портфейл (CSRBB),
продължение**

Ефектът върху икономическата стойност на Групата към 31 декември 2022 г. е -10,871 хил. лв., а върху нетния лихвен доход възлиза на 657 хил. лв.

Ефект в хил. лв.	Нетен лихвен доход	Капитал
2022 г.		
Към 31 декември	657	(10,871)
Средна за периода	655	(18,006)
Максимална за периода	827	(10,871)
Минимална за периода	460	(38,123)
2021 г.		
Към 31 декември	336	(40,727)

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iv) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2022 г.

Инструменти с фиксиран лихвен процент

<i>в хил. лв.</i>	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	604,353	538,909	65,444	-	-	-
Финансови активи по справедлива стойност печалбата или загубата	240,032	-	240,032	-	-	-
Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	530,160	-	530,160	-	-	-
Финансови активи по амортизирана стойност	2,017,894	-	2,760	381,694	949,617	683,823
Вземания от банки и финансови институции	76,212	16,136	15,678	11,026	33,372	-
Вземания от клиенти	6,094,276	5,654,588	6,194	19,174	93,065	321,255
Общо лихвоносни активи	9,562,927	6,209,633	860,268	411,894	1,076,054	1,005,078
Пасиви						
Задължения към банки	13,152	1,763	11,389	-	-	-
Задължения към други клиенти	11,331,609	4,244,928	3,224,376	980,258	2,227,067	654,980
Други привлечени средства	123,846	55,904	7,764	-	2,833	57,345
Подчинен срочен дълг	19,410	-	-	-	-	19,410
Хибриден дълг	256,861	-	-	-	-	256,861
Общо лихвоносни пасиви	11,744,878	4,302,595	3,243,529	980,258	2,229,900	988,596

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iv) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2021 г.

Инструменти с фиксиран лихвен процент

в хил. лв.	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	821,327	762,358	53,101	-	5,868	-
Финансови активи по справедлива стойност печалбата или загубата	239,883	-	239,883	-	-	-
Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	1,088,904	26,014	1,062,890	-	-	-
Финансови активи по амортизирана стойност	316,139	-	52,166	97,655	1,765	164,553
Вземания от банки и финансови институции	24,727	13,089	11,638	-	-	-
Вземания от клиенти	5,893,880	5,422,610	24,264	20,076	103,640	323,290
Общо лихвоносни активи	8,384,860	6,224,071	1,443,942	117,731	111,273	487,843
Пасиви						
Задължения към банки	8,722	1,847	6,875	-	-	-
Задължения към други клиенти	9,950,042	4,248,206	1,621,634	1,145,143	2,320,041	615,018
Други привлечени средства	117,363	95,035	5,776	8,582	-	7,970
Подчинен срочен дълг	9,622	-	-	-	38	9,584
Хибриден дълг	320,733	-	-	-	-	320,733
Общо лихвоносни пасиви	10,406,482	4,345,088	1,634,285	1,153,725	2,320,079	953,305

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iv) Пазарен риск, продължение

Валутен риск

Валутен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени във валутните курсове. Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с чужди валути и при финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на паричен съвет (валутен борд) в Република България българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като валутата, в която Групата изготвя счетоводните си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Експозициите на Групата пораждат нетни приходи от търговски операции от промени във валутните курсове, които се отчитат в печалбата или загубата. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, които не са деноминирани във валутата на представяне на Групата. Тези експозиции са представени по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2022	2021
Парични активи		
Евро	5,471,781	4,497,484
Щатски долари	652,592	543,386
Други валути	591,858	519,260
Злато	2,683	2,818
Парични пасиви		
Евро	4,228,126	3,771,479
Щатски долари	656,308	544,057
Други валути	507,726	449,517
Злато	1,548	2,246
Нетна валутна позиция		
Евро	1,243,655	726,005
Щатски долари	(3,716)	(671)
Други валути	84,132	69,743
Злато	1,135	572

По отношение на монетарни активи и пасиви, които не са икономически хеджирани, Групата управлява валутния риск в съответствие с политика, която поставя лимити за валутните позиции и дилърски лимити.

(v) Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, че другата страна по финансов инструмент ще причини финансова загуба на Групата като не успее да изплати свое задължение. Групата е изложена на риск от своята кредитна дейност, както и в случаите когато амортиз като посредник от името на клиент или на друга трета страна, или при издаването на условни ангажменти. Управлението на кредитния риск се извършва посредством редовни анализи на кредитоспособността на длъжниците и определянето на кредитен рейтинг. Експозицията към кредитен риск се управлява също и чрез приемане на обезпечения и гаранции.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(v) Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу дава информация за максималната експозиция към кредитен риск:

в хил. лв.	Кредити и вземания от други клиенти		Кредити и вземания от банки, включително от централни банки		Инвестиции в дългови ценни книги		Задбалансови ангажименти	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Балансова стойност	6,823,003	6,653,944	2,000,428	1,796,271	2,788,087	1,644,876	-	-
Условни ангажименти	-	-	-	-	-	-	1,050,999	846,337

Основният кредитен риск, на който е изложена Групата, възниква вследствие на предоставените заеми на клиенти. Размерът на кредитната експозиция в този случай се определя от балансовата стойност на активите. Тези експозиции са както следва:

31 декември 2022 г.
в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани			
Групово обезценени	5,976,050	(63,419)	5,912,631
Необслужвани			
Групово обезценени	241,535	(72,840)	168,695
Индивидуално обезценени	1,005,906	(264,229)	741,677
Общо	7,223,491	(400,488)	6,823,003

31 декември 2021 г.
в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани			
Групово обезценени	5,789,680	(81,572)	5,708,108
Необслужвани			
Групово обезценени	235,768	(75,703)	160,065
Индивидуално обезценени	1,108,263	(322,492)	785,771
Общо	7,133,711	(479,767)	6,653,944

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(v) Кредитен риск, продължение

Разпределение на вземанията от клиенти и обезценката като коректив за финансови активи (вземания от клиенти) съгласно МСФО 9:

	31.12.2022 г.		31.12.2021 г.	
	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка
Експозиции без увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза 1)	4,697,105	(10,872)	4,840,376	(15,935)
Експозиции със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза 2)	1,278,945	(52,547)	949,304	(65,637)
Необслужвани (обезценени) експозиции (фаза 3)	1,247,441	(337,069)	1,344,031	(398,195)
Общо	7,223,491	(400,488)	7,133,711	(479,767)

Класификацията на експозициите по рискови класове отразява преценката на ръководството за възстановимата стойност на кредитите.

Към 31 декември 2022 г. брутната сума на просрочените вземания от клиенти, измерени като експозиции с просрочие над 90 дни, е 833,547 хил. лв. (2021: 961,205 хил. лв.).

В допълнение, Групата е изложена на задбалансов кредитен риск вследствие на споразумения за предоставяне на кредити и издаване на задбалансови ангажименти (виж бележка 32).

Концентрации на кредитен риск (балансов и задбалансов) по финансови инструменти възникват спрямо контрагенти, които притежават сходни икономически характеристики, следователно промени в икономическите и други условия биха се отразили по подобен начин върху способността им да посрещнат договорните си задължения.

Основните концентрации на кредитен риск възникват и в зависимост от местоположението и вида на клиентите по отношение на инвестициите, заемите, авансите и условните задължения.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(v) Кредитен риск, продължение

Концентрацията на кредитен риск по отрасли на икономиката във вземания от клиенти е представена в таблицата по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2022	2021
Търговия	764,533	784,314
Производство	1,303,846	1,325,019
Услуги	639,773	668,753
Финанси	191,987	179,548
Транспорт	232,472	257,355
Комуникации	109,877	151,715
Строителство	438,986	421,176
Селско стопанство	233,654	243,141
Туризм	327,575	307,981
Инфраструктура	366,712	444,456
Частни лица	2,598,574	2,338,338
Други	15,502	11,915
Обезценка	(400,488)	(479,767)
Общо	6,823,003	6,653,944

Сумите включени в таблиците представляват максималната счетоводна загуба, която ще бъде призната към датата на отчета за финансовото състояние, ако страните по сделката не изпълнят изцяло договорните си задължения и всички получени обезпечения се окажат без стойност. Следователно сумите значително надхвърлят очакваните загуби, отразени като обезценка.

Групата е предоставила кредити на дружества в различни сфери на дейност, но в един и същ икономически отрасъл - производство. Поради това експозициите имат сходен бизнес-риск. Съществуват три такива групи предприятия към 31 декември 2022 г. с обща експозиция по брутна балансова стойност възлизаща съответно на 223,479 хил. лв. (2021: 207,934 хил. лв.) - черна и цветна металургия, 85,333 хил. лв. (2021: 86,060 хил. лв.) - минно дело и 60,752 хил. лв. (2021: 72,319 хил. лв.) - енергетика

Групата е предоставила кредити и издала условни ангажменти на 7 отделни клиенти или групи свързани клиенти (2021: 6), към които експозицията превишава 10% от собствения капитал на Групата на база амортизираната стойност на съответните кредитни улеснения и след прилагане на изискуемите регулаторни изключения и техники за редуциране на кредитния риск. Общата сума на тези експозиции е 1,265,514 хил. лв., която представлява 80.66% от капитала от първи ред (2021: 1,091,472 хил. лв., представлявали 70.25% от капитала от първи ред).

За 2022 г., както и за 2021 г. няма предоставени кредитите от клона в Кипър, а в Албания за 2022 г. те възлизат на 448,828 хил. лв. (2021: 349,691 хил. лв.), отчетени като брутна балансова стойност.

Политиката на Групата изисква преди отпускане на одобрените кредити клиентите да осигурят подходящи обезпечения. Банковите гаранции и акредитиви също са обект на стриктно предварително проучване. Договорите уточняват паричните лимити на банковия ангажимент.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(v) Кредитен риск, продължение

Видове обезпечения, държани срещу различни видове активи:

Тип кредитна експозиция	Основен вид на обезпечение	Съотношение на покритие на експозициите с обезпечение	
		2022	2021
Споразумения по репо - сделки	Търгуеми ценни книжа	99%	99%
Кредити и вземания от банки	Няма		
Жилищно кредитиране	Жилищни или нежилищни имоти	255%	259%
Потребителско кредитиране	Ипотека, поръчителство, парични и други обезпечения	17%	20%
Кредитни карти	Няма	-	-
Кредитиране на предприятия	Ипотека, залог на цяло предприятие, залог на ДМА, залог на стоки в оборот, залог на други КМА, гаранционни схеми, парични, финансови и други обезпечения	628%	523%

Представената по-долу таблица показва общия размер на кредитите (брутна балансова стойност), предоставени от Групата на клиенти според вида на обезпеченията до размера на обезпеченията, с изключение на сумата на кредитните карти 144,823 хил. лв. (2021: 165,468 хил. лв):

в хил. лв.	2022	2021
Ипотека	1,865,509	1,923,945
Залог на вземания	1,915,020	1,986,908
Залог на търговски предприятия	7,299	14,395
Ценни книжа	29,792	44,365
Банкови гаранции	3,750	3,750
Поръчителства и други гаранции	2,894,455	2,627,277
Залог на стоки	12,550	7,990
Залог на машини и съоръжения	59,142	54,916
Залог на парични средства	50,061	96,296
Други обезпечения	293	-
Необезпечени	240,797	208,401
Общо	7,078,668	6,968,243

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(v) Кредитен риск, продължение

Жилищно ипотечно кредитиране

Други обезпечения включват застрахователни полици до размера на застрахователното покритие, бъдещи постъпления по сметки, превод на трудово възнаграждение и други.

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – домакинства - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата.

Таблицата по-долу представя разбивка на брутната стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити към домакинства в зависимост от коефициента LTV.

в хил. лв.	2022	2021
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	284,082	223,749
Над 50% до 70%	442,036	322,595
Над 70% до 90%	422,664	436,823
Над 90% до 100%	32,723	35,113
Повече от 100%	104,244	87,385
Общо	1,285,749	1,105,665

Кредити към предприятия

Индивидуално значимите кредити към предприятия са предмет на индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и Групата изисква такова да бъде предоставено от клиентите си търговци. Групата приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, Групата изисква допълването му в определен срок.

Към 31 декември 2022 г. балансовата стойност на необслужваните кредити към предприятия е в размер на 746,915 хил. лв. (2021: 840,810 хил. лв.) и стойността на обезпеченията по тези кредити и заеми е в размер на 737,571 хил. лв. (2021: 806,086 хил. лв.).

Групата следи постоянно риска от неизпълнение по вече предоставените кредити, като при наличие на данни за потенциални или реално възникнали проблеми Групата изготвя план за действие и предприема мерки за справяне с възможните нежелани последици, включително реструктуриране на дълга.

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(v) Кредитен риск, продължение

За целите на оповестяването в тези финансови отчети „предоговорени кредити“ се дефинират като кредити, които са предоговорени в резултат на промяна на лихвени условия, погасителни планове, по искане на клиента и други.

Предоговорени кредити

в хил. лв.

Вид на предоговарянето	2022		2021	
	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка
Кредитиране на физически лица	166,220	5,207	233,554	8,552
Промяна на срока на погасяване	114,425	4,026	119,847	6,133
Промяна на размера на пог.вноски	69	1	-	-
Промяна на размера на лихвата	13,843	6	7,991	9
По искане на кредитополучателя	25,224	46	47,386	171
Други причини	12,659	1,128	58,330	2,239
Кредитиране на корпоративни клиенти	1,734,710	123,767	1,859,968	75,970
Промяна на срока на погасяване	104,910	264	229,270	2,013
Промяна на размера на пог.вноски	319,997	691	46,736	614
Промяна на размера на лихвата	124,792	378	24,192	26
По искане на кредитополучателя	927,801	31,895	885,746	37,708
Други причини	257,210	90,539	674,024	35,609
Общо:	1,900,930	128,974	2,093,522	84,522

Структура и организация на функциите по управление на кредитния риск

Управлението на кредитния риск като цялостен процес се осъществява под ръководството на Управителния съвет на Банката. Надзорният съвет упражнява контрол върху дейностите на Управителния съвет по управление на кредитния риск пряко и/или чрез Комитета за риска, който подпомага Надзорния съвет при осъществяването на широкоспектърен надзор върху функцията по управление на риска в Банката, включително относно формирането на рискови експозиции.

За подпомагане дейността на Управителния съвет по управление на кредитния риск в Банката функционират колективни органи – Кредитен съвет и Комитет по реструктуриране. Кредитният съвет подпомага управлението на поемания кредитен риск, като се произнася по кредитни сделки съобразно предоставените му нива на компетентност. Комитетът по реструктуриране е специализиран орган за наблюдение на кредитните експозиции с индикатори за влошаване. Освен колективните органи в Банката функционират и специализирани независими звена – дирекция „Анализ и контрол на риска“ и дирекция „Управление на кредитния риск, мониторинг и провизиране“, които изпълняват функции по идентифициране, измерване и управление на кредитния риск, в т.ч. извършването на втори контрол по рискови експозиции. Реализацията, координацията и текущият контрол върху кредитната дейност се организира от дирекции „Корпоративно банкиране“, „Кредитиране на малки и средни предприятия“, „Банкиране на дребно“ и „Кредитна администрация“, а управлението на проблемните активи – от дирекция „Проблемни активи“.

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(vi) Експозиция към държавен дълг

Групата внимателно управлява кредитния риск свързан с държавен дълг и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е много добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

в хил. лв.

31 декември 2022 г.

Държава емитент	Отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Отчитани по амортизирана стойност	Общо
България	3,465	159,178	416,480	579,123
Литва	-	38,399	-	38,399
Латвия	-	60	-	60
Словакия	-	-	1,981	1,981
САЩ	-	41,455	164,319	205,774
Румъния	82	39,947	12,203	52,232
Италия	-	-	79,482	79,482
Испания	-	18,460	126,133	144,593
Португалия	-	-	20,275	20,275
Унгария	-	-	15,430	15,430
Хърватия	-	6,978	-	6,978
Европейски съюз	-	-	233,382	233,382
Албания	-	50,814	155,692	206,506
Ирландия	-	-	20,006	20,006
Саудитска Арабия	-	-	10,044	10,044
Белгия	-	2,400	213,018	215,418
Франция	-	48,497	87,114	135,611
Германия	-	-	234,162	234,162
Великобритания	-	11,007	21,701	32,708
Финландия	-	-	125,971	125,971
Швейцария	-	-	12,120	12,120
ЕФФС*	-	1,797	-	1,797
Общо	3,547	418,992	1,949,513	2,372,052

*Европейски фонд за финансова стабилност

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(vi) Експозиция към държавен дълг, продължение

в хил. лв.

31 декември 2021 г.

Държава емитент	Отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Отчитани по амортизирана стойност	Общо
България	3,348	414,481	164,553	582,382
Литва	-	44,010	-	44,010
Латвия	-	64	-	64
Словакия	-	2,158	-	2,158
САЩ	-	155,011	-	155,011
Румъния	-	80,442	-	80,442
Италия	-	1,807	-	1,807
Испания	-	20,974	-	20,974
Португалия	-	19,891	-	19,891
Унгария	-	15,340	-	15,340
Хърватия	-	7,651	-	7,651
Израел	-	3,916	52,166	56,082
Европейски съюз	-	561	-	561
Албания	-	183,228	-	183,228
Ирландия	-	19,101	-	19,101
Саудитска Арабия	-	10,037	-	10,037
ЕФФС*	-	2,015	-	2,015
Белгия	-	2,506	-	2,506
Общо	3,348	983,193	216,719	1,203,260

*Европейски фонд за финансова стабилност

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(vi) Експозиция към държавен дълг, продължение

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2022 г.

в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 2 години	От 2 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	-	15,060	20,818	26,944	273,609	242,692	579,123
Литва	-	-	-	-	38,399	-	38,399
Латвия	-	-	-	60	-	-	60
Словакия	-	-	-	-	1,981	-	1,981
САЩ	-	164,258	-	41,455	-	61	205,774
Румъния	-	-	-	-	39,947	12,285	52,232
Италия	-	-	77,520	-	-	1,962	79,482
Испания	-	39,064	87,069	-	18,460	-	144,593
Португалия	-	-	-	-	-	20,275	20,275
Унгария	-	-	-	-	-	15,430	15,430
Хърватия	-	-	-	-	6,978	-	6,978
Европейски съюз	-	-	232,788	-	-	594	233,382
Албания	14,223	17,579	38,834	27,028	76,693	32,149	206,506
Ирландия	-	-	-	-	-	20,006	20,006
Саудитска Арабия	-	-	-	-	10,044	-	10,044
Белгия	-	39,047	176,371	-	-	-	215,418
Франция	-	-	135,611	-	-	-	135,611
Германия	-	127,000	107,162	-	-	-	234,162
Великобритания	11,007	-	21,701	-	-	-	32,708
Финландия	-	-	125,971	-	-	-	125,971
Швейцария	-	-	-	12,120	-	-	12,120
ЕФФС	-	-	-	-	1,797	-	1,797
Общо	25,230	402,008	1,023,845	107,607	467,908	345,454	2,372,052

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(vi) Експозиция към държавен дълг, продължение

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2021 г.

в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 2 години	От 2 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	-	55,549	20,841	36,243	224,852	244,897	582,382
Литва	-	-	-	-	44,010	-	44,010
Латвия	-	-	-	-	64	-	64
Словакия	-	-	-	-	-	2,158	2,158
САЩ	34,537	86,336	-	-	34,080	58	155,011
Румъния	-	-	23,546	-	45,416	11,480	80,442
Италия	-	-	-	-	-	1,807	1,807
Испания	-	-	-	-	20,974	-	20,974
Португалия	-	-	-	-	-	19,891	19,891
Унгария	-	-	-	-	-	15,340	15,340
Хърватия	-	-	-	-	7,651	-	7,651
Израел	52,166	-	3,916	-	-	-	56,082
Европейски съюз	-	-	-	-	-	561	561
Албания	4,095	32,271	25,542	32,224	48,646	40,450	183,228
Ирландия	-	-	-	-	-	19,101	19,101
Саудитска Арабия	-	-	-	-	-	10,037	10,037
ЕФФС	-	-	-	-	2,015	-	2,015
Белгия	-	-	-	2,506	-	-	2,506
Общо	90,798	174,156	73,845	70,973	427,708	365,780	1,203,260

3. Управление на риска
С. Капиталова адекватност

От 1 януари 2014 г. в сила са разпоредбите на пакет CRD IV, които чрез Регламент 575 от 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и Директива 2013/36/ЕС относно достъпа до осъществяването на дейност на кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници транспонират в европейското законодателство разпоредбите на новите стандарти за банков капитал – Базел III.

Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Групата се състои от следните елементи:

Базов собствен капитал от първи ред

- а) издадени и изплатени капиталови инструменти (обикновени акции);
- б) премийни резерви от емисии на обикновени акции;
- в) неразпределена одитирана печалба;
- г) натрупан друг всеобхватен доход, включително преоценъчни резерви;
- д) други резерви.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Приспаданията от елементите на базовия собствен капитал от първи ред включват нематериалните активи, както и корекции на стойността поради изискванията за пруденциална оценка и други приспадания. В увеличение на базовия собствен капитал от първи ред се включват корекциите във връзка с преходното третиране на ефекта от първоначално прилагане на МСФО 9.

Допълнителен капитал от първи ред

Инструментите на допълнителния капитал от първи ред включват хибриден дълг (виж бележка 29).

Капитал от втори ред

Капиталът от втори ред включва, амортизиран съгласно изискванията на Регламент 575, подчинен срочен дълг в размер на 9,900 хил. евро (левава равностойност от 19,363 хил. лв.), издаден през 2019 г. (2,000 хил. евро) , 2020 г. (2,900 хил. евро) и 2022 г. (5,000 хил. евро) под формата на подчинени облигации от дъщерното дружество First Investment Bank - Albania Sh.a. (виж бележка 29).

в хил. лв

Собствен капитал

	2022	2021
Базов собствен капитал от първи ред		
Изплатени капиталови инструменти	149,085	149,085
(-) Непряко дялово участие в инструменти на базовия собствен капитал от първи ред	(38)	(30)
Премийни резерви	250,017	250,017
Други резерви	902,127	787,532
Натрупан друг всеобхватен доход	(7,180)	16,207
Корекции на базовия собствен капитал от първи ред:		
(-) Нематериални активи	(16,165)	(15,129)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	62,123	132,906
(-) Други приспадания	(25,215)	(21,111)
Базов собствен капитал от първи ред	1,314,754	1,299,477
Инструменти допълнителен капитал от първи ред		
Хибриден дълг	254,258	254,258
Капитал от първи ред	1,569,012	1,553,735
Инструменти капитал от втори ред		
Подчинен срочен дълг	17,436	9,048
Капитал от втори ред	17,436	9,048
Собствен капитал	1,586,448	1,562,783

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

С. Капиталова адекватност, продължение

Групата изчислява следните съотношения:

- а) съотношението на базовия собствен капитал от първи ред е базовият собствен капитал от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
- б) съотношението на капитала от първи ред е капиталът от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
- в) съотношението на обща капиталова адекватност е собственият капитал на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция.

Общата рискова експозиция се изчислява като сбор от рисковопретеглените експозиции за кредитен, пазарен и операционен риск.

Групата изчислява изискванията за кредитния риск на своите експозиции в банков и търговски портфейл на базата на стандартизирания подход. Експозициите се вземат предвид по балансовата им стойност. Забалансовите ангажименти се вземат предвид чрез прилагане на конверсионни фактори, които имат за цел приравняването им в балансови стойности. Позициите се претеглят за риск при ползване на различни проценти в зависимост от класа на експозицията и нейния кредитен рейтинг. Използват се различни техники за редуциране на кредитния риск, например обезпечения и гаранции. При деривативните инструменти, като форуърди и опции, се оценява кредитният риск на контрагента.

Групата изчислява и капиталови изисквания за пазарен риск на валутните и стоковите инструменти в търговския и банковия портфейл.

Групата изчислява капиталови изисквания за операционен риск чрез прилагане на стандартизирания подход. При този подход Групата разпределя нетните доходи от банкови дейности (наречени съответен индикатор) през последните три години по съответните бизнес линии. След това се умножава разпределената част от съответния индикатор по кореспондиращия и процент (бета фактор) и се достига до годишното капиталово изискване за всяка една бизнес линия. Групата изчислява капиталовото изискване за операционен риск като средна стойност за тригодишния период на сбора от годишните капиталови изисквания по всички бизнес линии. Съответната рискова експозиция се изчислява чрез по-нататъшно умножение на капиталовото изискване по 12.5.

През периода Групата спазва регулаторните капиталови изисквания.

Бележки към консолидираните финансови отчети
3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Нивото на капиталова адекватност е както следва:

в хил. лв.	Балансова стойност/условна стойност		Рискови експозиции	
	2022	2021	2022	2021
Рисковопретеглени експозиции за кредитен риск				
Балансови позиции				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	3,952,469	2,701,510	306,922	240,405
Многостранни банки за развитие	18	83	-	-
Международни организации	624	344	-	-
Институции	428,566	415,065	181,573	172,596
Предприятия	2,435,831	2,529,636	2,046,646	2,135,238
Експозиции на дребно	1,792,273	1,652,426	1,180,187	1,067,622
Обезпечени с ипотечи върху недвижими имоти	1,993,669	1,840,139	736,669	689,933
Експозиции в неизпълнение	907,687	942,997	980,451	1,006,304
Предприятия за колективно инвестиране	4,090	2,705	4,090	2,705
Капиталови инструменти	38,137	39,183	46,261	58,778
Други позиции	1,793,793	1,769,239	1,441,448	1,508,390
Общо	13,347,157	11,893,327	6,924,247	6,881,971
Задбалансови позиции				
Класове експозиции				
Институции	-	-	57	41
Предприятия	545,382	337,817	40,086	42,406
Експозиции на дребно	485,526	479,353	5,690	5,123
Обезпечени с ипотечи върху недвижими имоти	20,091	29,167	3,883	6,060
Други позиции	-	-	47	11
Общо	1,050,999	846,337	49,763	53,641
Деривати				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	-	-	-	-
Институции	2,618	44	1,309	22
Предприятия	1,953	3,821	1,953	3,821
Други позиции	1,548	2,246	1,548	2,246
Общо	6,119	6,111	4,810	6,089
Общо рисковопретеглени експозиции за кредитен риск			6,978,820	6,941,701
Общ размер на експозициите към пазарен риск			4,350	4,713
Размер на експозициите за операционен риск			568,750	552,425
Общ размер на рисковите експозиции			7,551,920	7,498,839
Отношения на капиталова адекватност	Капитал		Капиталови съотношения %	
	2022	2021	2022	2021
Базов собствен капитал от първи ред	1,314,754	1,299,477	17.41%	17.33%
Капитал от първи ред	1,569,012	1,553,735	20.78%	20.72%
Собствен капитал	1,586,448	1,562,783	21.01%	20.84%

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

D. Други рискове – Война в Украйна

На 24 февруари 2022 г. Русия започна мащабни военни действия срещу Украйна. В отговор на руските действия срещу Украйна, страните от ЕС и САЩ пристъпиха към налагане на широки санкции срещу Русия и Беларус, включително, но не само, големи руски банки, някои други компании, членове на руския парламент и някои членове на руския елит и техните семейства, но също така забрана на първичната/вторичната търговия на държавни дългови инструменти и други избрани ценни книжа. Вторичните ефекти, като покачването на цените и достатъчността на енергийните доставки в Европа и икономическото въздействие на различни сценарии, са трудни за прогнозиране и могат да имат значителен ефект върху икономиката на ЕС. Кризата има потенциала да влоши и без това стресираната ситуация с цените на енергията в Европа, което може да доведе до забавяне на икономиката и до увеличаване на загубите, включително по-високи обезценки.

Сътресенията от войната се отразяват върху икономиката на страните от Европейския съюз както пряко, така и непряко, като я насочват към по-нисък растеж и по-висока инфлация. Бързото нарастване на цените на енергийните и хранителни стоки подхранват глобалния инфлационен натиск и предизвикват по-бърз отговор на паричната политика отколкото се предполагаше по-рано.

Рисковете за бъдещото развитие включват потенциални въздействия върху бизнес модела от макроикономическа и глобална геополитическа несигурност, свързана с руските действия срещу Украйна. Активността на клиентите също така може да бъде повлияна от по-високите цени на енергията и спирането на веригата за покупки.

Банката продължава да следи отблизо ситуацията, като извършва допълнителни стрес тестове при различни сценарии. Експозицията на Групата към контрагенти от Русия, Украйна и Беларус не е съществена.

По първоначални оценки на Групата тези събития не са оказали пряко съществено влияние върху нейната дейност. Също така, ръководството не очаква като цяло кризата да има непосредствено значително влияние върху бъдещите операции на Групата.

4. Информация по сегменти

Информацията по сегменти се представя с оглед на географското разпределение на сегментите на Групата. Форматът се базира на вътрешната финансово-контролна структура.

Отчитането и оценяването на активите и пасивите, приходите и разходите по сегменти е основано на счетоводната политика, описана в приложението за счетоводната политика.

Операциите между сегментите се извършват по пазарни цени.

Групата извършва дейност основно в България, но също така има операции в Кипър и Албания.

При представянето на информация на базата на географски сегменти, приходите и разходите се разпределят след вътрешногрупови елиминации на база местоположението на банковото подразделение, което ги генерира. Активите и пасивите по сегменти се разпределят след вътрешногрупови елиминации въз основа на географското им местоположение.

Бележки към консолидираните финансови отчети
4. Информация по сегменти, продължение

в хил. лв.	Операции в България		Операции в чужбина		Общо	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Приходи от лихви	310,630	309,069	31,907	25,241	342,537	334,310
Разходи за лихви	(37,501)	(41,934)	(8,827)	(9,911)	(46,328)	(51,845)
Нетен лихвен доход	273,129	267,135	23,080	15,330	296,209	282,465
Приходи от такси и комисиони	157,678	133,898	22,472	15,311	180,150	149,209
Разходи за такси и комисиони	(32,368)	(24,442)	(2,820)	(1,262)	(35,188)	(25,704)
Нетен доход от такси и комисиони	125,310	109,456	19,652	14,049	144,962	123,505
Нетни приходи от търговски операции	17,414	13,406	3,059	2,336	20,473	15,742
Административни разходи	(202,516)	(178,584)	(15,336)	(13,499)	(217,852)	(192,083)
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Активи	12,469,881	10,787,623	1,029,101	1,109,598	13,498,982	11,897,221
Пасиви	10,593,267	9,400,108	1,506,093	1,177,271	12,099,360	10,577,379

В следващата таблица е представено разпределението на активи и пасиви, приходи и разходи по бизнес сегменти към и за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.:

в хил. лв.

Бизнес	Активи	Пасиви	Нетен лихвен доход	Нетен доход от такси и комисиони	Нетни приходи от търговски операции	Други нетни оперативни приходи
Големи и средни предприятия	3,217,604	2,247,300	102,050	42,668	-	677
Малки предприятия	911,137	753,273	49,957	25,517	-	2,795
Банкиране на дребно	2,694,262	8,502,823	173,883	75,508	-	2,552
Трежъри	5,085,559	60,384	9,768	(2,388)	20,473	635
Други	1,590,420	535,580	(39,449)	3,657	-	7,647
Общо	13,498,982	12,099,360	296,209	144,962	20,473	14,306

Бележки към консолидираните финансови отчети

4. Информация по сегменти, продължение

Банката оповестява следната информация съгласно изискванията на чл.70, ал. 6 от ЗКИ

в хил. лв.

Бизнес	България	Други държави членки на ЕС	Трети държави	Общо
Размер на оборота	428,695	14,042	33,213	475,950
Приравнен брой служители на пълен работен ден	2,549	16	425	2,990
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	84,354	8,322	17,452	110,128
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(8,700)	(1,039)	(2,400)	(12,139)
Доходност на активите, получена като отношение на нетната печалба към общото балансово число	0.6%	2.8%	2.0%	0.7%
Получени държавни субсидии	2,523			2,523

Информацията включена в колона трети държави обхваща дъщерното дружество First Investment Bank - Albania Sh.a., информация за което е дадена в бележка 36, буква С.

Информация за другите държави членки на ЕС обхваща клон Кипър и дъщерното дружество First Investment Finance B.V., информация за което е оповестена в бележка 36, буква А

5. Финансови активи и пасиви

Счетоводна класификация и справедливи стойности

Счетоводната политика на Групата, свързана с оценяването по справедлива стойност е представена в Бележка 2(d)(vi).

Групата определя справедливите стойности като използва следната йерархия, която категоризира в три нива входящите данни, вземани в предвид при техниките за оценяване на справедливата стойност:

Ниво 1 - Входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на финансови активи и пасиви на активните пазари за идентични финансови инструменти.

Ниво 2 - Входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни.

Ниво 3 - Входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари са базирани на котиран пазарни цени на борсови или дилърски пазари. За

Бележки към консолидираните финансови отчети

5. Финансови активи и пасиви, продължение Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

всички останали финансови инструменти Групата определя справедливите стойности, като използва други техники за оценяване.

Другите техники за оценяване включват модели на базата на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение с подобни инструменти, за които съществуват наблюдаеми пазарни цени, и модели за оценяване на опции и други модели за оценяване. Предположения и входящи данни, използвани в техниките за оценяване, включват безрискови и референтни лихвени проценти, кредит спредове и други премии, използвани при определянето на дисконтовите проценти, цени на дългови и капиталови ценни книжа, валутни курсове и цени на индекси на капиталови инструменти и очаквани колебания и корелация на цените.

Целта на техниките за оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарните участници към датата на оценяване.

Групата използва общопризнати модели за оценка за определяне на справедливата стойност на често използвани и по-опростени финансови инструменти, като лихвен и валутен суап, при които се използват само наблюдаеми пазарни данни и изискват по-малко преценки и приблизителни оценки на ръководството. Наблюдаеми цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване обикновено са налични на пазара за котиран дългови и капиталови инструменти, деривати, които се търгуват на борсата или извънборсови деривати като лихвени суапове. Тази наличност на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване намалява нуждата от преценки и приблизителни оценки на ръководството и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливите стойности. Наличността на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни варира в зависимост от продуктите и пазарите и има склонността да се влияе от промени, предизвикани от специфични събития и общото състояние на финансовите пазари.

Но в случаите, когато Групата оценява портфейл от финансови активи и финансови пасиви на базата на нетната експозиция, тя прилага преценка при определяне на подходящите корекции на ниво портфейл, като например използването на спреда „купува-продава“.

При такива корекции се използват наблюдаеми спредове „купува-продава“ за подобни инструменти и се коригират според факторите, специфични за този портфейл.

За по-сложни инструменти, Групата използва собствени модели за оценяване, които обикновено са разработени на базата на общопризнати методи за оценяване. Някои или всички значими входящи данни в тези модели може да не са наблюдаеми на пазара и са получени от пазарни цени или проценти или са приблизителни оценки, базирани на преценки. Пример за инструменти, за които има значими ненаблюдаеми данни включват някои извънборсови деривати и определени заеми и ценни книжа, за които няма активен пазар и запазени участия при секюритизация. Моделите за оценяване които използват значими ненаблюдаеми данни изискват в голяма степен използването на преценки и приблизителни оценки от ръководството при определяне на справедливата стойност. Тези преценки и приблизителни оценки, направени от ръководството обикновено се изискват, за да се избере подходяща техника за оценяване, за определяне на очакваните бъдещи парични потоци от финансовия инструмент, който се оценява, за определяне на вероятността от неизпълнение на задълженията от страна на контрагента и предварителните лащания и за избора на подходящи дисконтови проценти.

Групата има установена система за вътрешен контрол във връзка с оценката на справедливите стойности. Системата включва функцията Управление на риска, независима от дирекция „Трежъри“, която докладва на ръководството и носи главната отговорност за независимата проверка на резултата от търговските и инвестиционни дейности и на всички значими оценки на справедливата стойност на финансовите инструменти. Специфични контроли включват:

Бележки към консолидираните финансови отчети

5. Финансови активи и пасиви, продължение Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

- Проверка на наблюдаемите цени;
- Преглед на процеса на одобрение за новите модели и за промени в съществуващите модели се извършва от дирекция Анализ и контрол на риска и одобрява от Управителния съвет на Групата;
- Калибриране на моделите (сравнение с наблюдаеми пазарни сделки);
- Анализ и оценка на значителните дневни отклонения в оценката;
- Преглед на значимите ненаблюдаеми данни, корекции на оценката и значителни промени в справедливите стойности на инструментите от Ниво 3 сравнени с предходния месец от дирекция Анализ и контрол на риска;

Когато се използва информация, предоставена от трети лица, като например от компании за услуги по определяне на цени или цени от посредници, дирекция Анализ и контрол на риска оценява и документира доказателствата, използвани от третите лица в подкрепа на заключението, че такива оценки са в съответствие с МСФО. Това включва:

- Проверка за одобрение на посредниците за определяне на пазарни цени използвани при оценката на съответния вид финансови инструменти;
- Разбиране на начина, по който справедливата стойност е била достигната и степента, до която тя отразява реални пазарни сделки;
- Когато цените за сходни инструменти са използвани за определяне на справедливата стойност, как тези цени са били коригирани, за да отразят характеристиките на инструмента, подлежащ на оценка;
- Когато няколко цени са били установени за един и същ финансов инструмент, до каква степен е била определена справедливо стойността на инструмента, използвайки тези цени.

Таблиците по-долу представят анализ на финансови инструменти оценявани по справедлива стойност в края на отчетния период, класифицирани по нива в рамките на йерархията на справедливите стойности, чрез която се категоризира измерването на справедливите стойности. Стойностите се базират на сумите признати в отчета за финансово състояние.

Бележки към консолидираните финансови отчети
5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение
в хил. лв.

31 декември 2022 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	9,313	261,740	85	271,138
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	368,521	161,639	-	530,160
Деривати държани за управление на риска	718	891	-	1,609
Общо	378,552	424,270	85	802,907
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	8,488	-	8,488

в хил. лв.

31 декември 2021 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	7,840	260,884	14	268,738
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	860,091	228,813	-	1,088,904
Деривати държани за управление на риска	1,042	-	-	1,042
Общо	868,973	489,697	14	1,358,684
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	2,164	-	2,164

Инвестициите в ценни книжа, отчитани в портфейлите финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход и финансови активи по амортизирана стойност представляват главно инвестиции в държавни ценни книжа на първокласни емитенти, които са високоликвидни и с възможно най-благоприятно капиталово третиране.

Банката управлява инвестициите си в дългови ценни книжа спрямо актуалните пазарни очаквания и динамика. Стойността на портфейлната дюрация към 31.12.2022 г. е 2.2 години, а година по-рано възлиза на 3.6 години.

Бележки към консолидираните финансови отчети
5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Таблиците по-долу анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

в хил. лв.

31 декември 2022 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки		2,042,858		2,042,858	2,042,858
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	1,890,323			1,890,323	2,017,895
Вземания от банки и финансови институции		221,900		221,900	221,900
Вземания от клиенти		910,372	5,989,938	6,900,310	6,823,003
Общо	1,890,323	3,175,130	5,989,938	11,055,391	11,105,656
Пасиви					
Задължения към банки	-	13,152		13,152	13,152
Задължения към други клиенти	-	7,592,602	3,832,938	11,425,540	11,454,906
Други привлечени средства	-	123,792		123,792	123,846
Подчинен срочен дълг	-	19,410		19,410	19,410
Хибриден дълг	-	256,861		256,861	256,861
Общо	-	8,005,817	3,832,938	11,838,755	11,868,175

31 декември 2021 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки	-	1,970,814	-	1,970,814	1,970,814
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	318,404	-	-	318,404	316,139
Вземания от банки и финансови институции	-	87,456		87,456	87,456
Вземания от клиенти	-	945,836	5,826,681	6,772,517	6,653,944
Общо	318,404	3,004,106	5,826,681	9,149,191	9,028,353
Пасиви					
Задължения към банки	-	8,722	-	8,722	8,722
Задължения към други клиенти	-	5,891,986	4,083,577	9,975,563	9,973,631
Други привлечени средства	-	119,980	-	119,980	120,002
Подчинен срочен дълг	-	9,622	-	9,622	9,622
Хибриден дълг	-	320,733	-	320,733	320,733
Общо	-	6,351,043	4,083,577	10,434,620	10,432,710

Бележки към консолидираните финансови отчети
5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Където е налична, справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е базирана на наблюдаеми пазарни транзакции. Където наблюдаема пазарна информация не е налична, преценката за справедливата стойност се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби за живота на кредита, пазарни лихвени нива, очаквания за предплащане. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение. С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на задълженията към клиенти е изчислена използвайки техники на дисконтирани парични потоци прилагайки лихвените нива, които се предлагат към момента за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

6. Нетен лихвен доход

<i>в хил. лв.</i>	2022	2021
Приходи от лихви		
Сметки при банки и финансови институции	1,508	335
Приходи от лихви по пасиви	5	9
Голямо предприятие	77,063	75,003
Средно предприятие	42,038	57,463
Малко предприятие	40,313	36,851
Микро предприятие	9,835	8,186
Домакинства	138,396	131,375
Дългови инструменти	31,767	25,088
Друг лихвен приход	1,612	-
	342,537	334,310
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(179)	(47)
Депозити от други клиенти	(6,254)	(14,045)
Други привлечени средства	(556)	(668)
Подчинен срочен дълг	(384)	(380)
Хибриден дълг	(33,488)	(27,634)
Разходи за лихви по активи	(5,071)	(8,712)
Лизингови договори и други	(396)	(359)
	(46,328)	(51,845)
Нетен лихвен доход	296,209	282,465

За 2022 г. признатият лихвен приход от необслужвани финансови активи (вземания от клиенти) възлиза на 28,078 хил. лв. (2021 г.: 44,311 хил. лв.).

Бележки към консолидираните финансови отчети
7. Нетен доход от такси и комисиони
в хил. лв.

Приходи от такси и комисиони	2022	2021
Акредитиви и гаранции	3,671	3,466
Платежни операции	29,437	24,877
Клиентски сметки	52,901	39,772
Картови услуги	48,436	37,917
Други	45,705	43,177
	180,150	149,209
Разходи за такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	(661)	(606)
Платежни системи	(4,485)	(2,968)
Картови услуги	(21,723)	(17,322)
Други	(8,319)	(4,808)
	(35,188)	(25,704)
Нетен доход от такси и комисиони	144,962	123,505

8. Нетни приходи от търговски операции
в хил. лв.

	2022	2021
Нетни приходи от търговски операции от:		
- дългови инструменти	155	(64)
- капиталови инструменти	(656)	200
- промени във валутните курсове	20,974	15,606
Нетни приходи от търговски операции	20,473	15,742

9. Други нетни оперативни приходи
в хил. лв.

	2022	2021
Други нетни оперативни приходи, възникващи от:		
- нетни приходи от сделки и преоценки със злато и благородни метали	2,077	1,176
- приходи от наеми	5,579	5,702
- дългови инструменти	929	2,941
- капиталови инструменти	(303)	27
- доход от управление на цедирани вземания	5,620	3,075
- доход от управление на кредити придобити при бизнес комбинация	404	337
Други нетни оперативни приходи	14,306	13,258

Бележки към консолидираните финансови отчети

10. Административни разходи

в хил. лв.	2022	2021
Административните разходи включват:		
- Разходи за персонал	81,517	71,871
- Амортизация на имоти, оборудване и дълготрайни материални активи	12,959	12,201
- Амортизация на активи с право на ползване	41,205	35,089
- Реклама	9,006	8,944
- Телекомуникации, софтуер и друга компютърна поддръжка	14,465	13,146
- Други разходи за външни услуги	58,700	50,832
Административни разходи	217,852	192,083

Разходите за персонал включват разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, начислени в съответствие с разпоредбите на местното законодателство. Общият брой на персонала на Групата към 31 декември 2022 г. е 2,990 човека (31 декември 2021 г.: 2,867).

Начислените за 2022 г. суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори за независим финансов одит възлизат на 1,119 хил. лв. Начислените за 2021 г. суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори за независим финансов одит възлизат на 623 хил. лв. През 2022 г., както и през 2021 г. няма начислени суми за други услуги, несвързани с одита, предоставяни от регистрираните одитори.

11. Обезценка

в хил. лв.	2022	2021
Увеличение на обезценката		
Вземания от клиенти	(218,518)	(160,033)
Инвестиции в неконсолидирани дъщерни дружества	-	-
Ценни книжа отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	(49)	(190)
Задбалансови ангажименти	(636)	(775)
Намаление на обезценката		
Вземания от клиенти	78,097	35,069
Ценни книжа отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	59	3
Задбалансови ангажименти	817	263
Обезценка, нетно	(140,230)	(125,663)

Разходите за обезценка за 2022 г. и 2021 г. се дължат на допълнителни начисления в резултат на развитие на кредитния риск в период на предизвикателна икономическа среда и консервативния подход, прилаган от Групата при признаване на риска от загуби по определени индивидуално оценявани експозиции.

Бележки към консолидираните финансови отчети
12. Други приходи/(разходи), нетно

	2022	2021
Печалби/(загури) от продажба и отписване на активи придобити като обезпечения	2,698	(6,034)
Преоценка на инвестиционни имоти	14,769	30,340
(Разходи)/приходи от продажба на инвестиционни имоти	(3,221)	16
Приходи от дивиденди	633	455
Нетни спечелени застрахователни премии	8,486	7,236
(Разходи) за гаранционни схеми	(26,251)	(23,710)
Настъпили претенции по застрахователни договори	(4,321)	(3,591)
Сторно на разход за провизии по съдебни спорове	83	508
Други (разходи)/приходи, нетно	(615)	2,388
Общо	(7,739)	7,608

13. Разходи за данъци

	2022	2021
Текущи данъци	(10,821)	(8,043)
Отсрочени данъци (виж бележка 21)	(1,318)	(5,381)
Разходи за данъци	(12,139)	(13,424)

Равнение между данъчния разход и счетоводната печалба, както следва:

<i>в хил. лв.</i>	2022	2021
Счетоводна печалба преди облагане	110,128	124,832
Корпоративен данък по съответната данъчна ставка (10% за 2022 г. и 10% за 2021 г.)	11,013	12,483
Ефект от данъчни ставки на чуждестранни дъщерни предприятия и клонове	861	657
Данъчен ефект от постоянни данъчни разлики	265	172
Други	-	112
Разходи за данък върху дохода	12,139	13,424
Ефективна данъчна ставка	11.02%	10.75%

14. Доходи на акция

	2022	2021
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Групата (<i>в хил. лв.</i>)	97,241	110,595
Среднопретеглен брой на държаните обикновени акции (<i>в хиляди</i>)	149,085	149,085
Доходи на акция (<i>в лв.</i>)	0.65	0.74

Основните доходи на акция, изчислени съгласно МСС 33, се базират на печалбата, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Групата. През 2022 г., като и през предходната година, не са били издавани конвертируеми или опционни права върху обикновените акции на Групата. Следователно доходите на акция с намалена стойност съвпадат с основните доходи на акция.

Бележки към консолидираните финансови отчети
15. Парични средства и вземания от централни банки

в хил. лв.	2022	2021
Каса		
- в левове	184,777	189,400
- в чуждестранна валута	79,554	72,599
Вземания от централни банки	1,521,699	1,499,754
Разплащателни сметки и вземания от местни банки	1,291	2,916
Разплащателни сметки и вземания от чуждестранни банки	255,537	206,145
Общо	2,042,858	1,970,814

16. Инвестиции в ценни книжа

в хил. лв.	2022	2021
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство		
- деноминирани в левове	447,675	369,107
- деноминирани в чуждестранна валута	131,448	213,275
Чужди правителства	1,792,929	620,878
Предприятия	405,558	317,559
Банки	10,477	124,057
Други издатели - капиталови инструменти	31,106	28,905
Общо	2,819,193	1,673,781
От които финансови активи:		
Отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен	530,160	1,088,904
Отчитани по амортизирана стойност	2,017,895	316,139
Отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	271,138	268,738
Общо	2,819,193	1,673,781

Част от отчетените облигации на българското и чуждестранни правителства в размер на 37,831 хил. лв. (83,314 хил. лв. към 2021 г.) са предмет на споразумения за пълна размяна на доходност (Total Return Swap Agreement).

Инвестициите в ценни книжа, отчитани в портфейлите финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход и финансови активи по амортизирана стойност представляват главно инвестиции в държавни ценни книжа на първокласни емитенти, които са високоликвидни и с възможно най-благоприятно капиталово третиране.

Банката управлява инвестициите си в дългови ценни книжа спрямо актуалните пазарни очаквания и динамика. Стойността на портфейлната дюрация към 31.12.2022 г. е 2.2 години, а година по-рано възлиза на 3.6 години.

Към края на 2022 г., както и към края на 2021 г., няма ценни книжа, които да са предмет на споразумения на обратно изкупуване.

17. Вземания от банки и финансови институции
(а) Анализ по видове

в хил. лв.	2022	2021
Вземания от банки	97,588	38,727
Други	124,312	48,729
Общо	221,900	87,456

Бележки към консолидираните финансови отчети
17. Вземания от банки и финансови институции, продължение
(b) Географски анализ

в хил. лв.	2022	2021
Местни банки и финансови институции	105,275	22,208
Чуждестранни банки и финансови институции	116,625	65,248
Общо	221,900	87,456

18. Вземания от клиенти

в хил. лв.

	Брутна стойност	Обезценка	31.12.2022 г. Амортизирана стойност
Голямо предприятие	2,278,006	(120,003)	2,158,003
Средно предприятие	1,250,729	(191,128)	1,059,601
Малко предприятие	923,928	(12,791)	911,137
Микро предприятие	232,822	(3,882)	228,940
Банкиране на дребно			
- Потребителски кредити	1,104,419	(45,025)	1,059,394
- Ипотечни кредити	1,285,749	(13,196)	1,272,553
- Кредитни карти	144,823	(14,463)	130,360
- Други програми и обезпечени финансираня	3,015	-	3,015
Общо	7,223,491	(400,488)	6,823,003

в хил. лв.

	Брутна стойност	Обезценка	31.12.2021 г. Амортизирана стойност
Голямо предприятие	2,467,734	(200,029)	2,267,705
Средно предприятие	1,258,780	(182,389)	1,076,391
Малко предприятие	922,650	(15,438)	907,212
Микро предприятие	201,149	(3,379)	197,770
Банкиране на дребно			
- Потребителски кредити	1,009,248	(48,011)	961,237
- Ипотечни кредити	1,105,665	(12,853)	1,092,812
- Кредитни карти	165,468	(17,668)	147,800
- Други програми и обезпечени финансираня	3,017	-	3,017
Общо	7,133,711	(479,767)	6,653,944

Разпределението на кредитния портфейл е отчетено спрямо бизнес сегментите на Банката.

Движение в обезценката

в хил. лв.

Салдо към 1 януари 2022 г.	479,767
Допълнително начислена	218,518
Реинтегрирана	(78,097)
Отписани вземания	(221,997)
Други	2,297
Салдо към 31 декември 2022 г.	400,488

Бележки към консолидираните финансови отчети
19. Имоти и оборудване

<i>в хил. лв.</i>	Земя и сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Активи в процес на изграждане	Подобрения на наети активи	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2021 г.	22,208	145,971	6,971	17,626	66,571	259,347
Придобити	4,035	460	-	9,558	117	14,170
Валутни курсови разлики	-	167	9	5	57	238
Отписани	-	(11,787)	(24)	-	(4,544)	(16,355)
Прехвърлени		6,822	-	(8,619)	130	(1,667)
Към 31 декември 2021 г.	26,243	141,633	6,956	18,570	62,331	255,733
Придобити	-	361	266	35,637	3074	39,338
Ефект от консолидация на съществено дъщерно предприятие АМС ИМОТИ ЕООД - 31.12.2022	3,082	766	87	133	-	4,068
Ефект от деконсолидация на дъщерно предприятие „ДАЙНЪРС КЛУБ БЪЛГАРИЯ“ АД - 31.12.2021	-	(220)	-	(1,181)	-	(1,401)
Валутни курсови разлики	-	424	18	14	136	592
Отписани	-	(7,006)	(519)	-	(183)	(7,708)
Прехвърлени	-	9,563	-	(14,459)	970	(3,926)
Към 31 декември 2022 г.	29,325	145,521	6,808	38,714	66,328	286,696
Амортизация						
Към 1 януари 2021 г.	6,085	126,079	6,654	-	43,503	182,321
Валутни курсови разлики		122	7	-	45	174
Начислена през годината	807	6,064	131	-	2,369	9,371
За отписаните	-	(11,767)	(24)	-	(4,540)	(16,331)
Към 31 декември 2021 г.	6,892	120,498	6,768	-	41,377	175,535
Ефект от консолидация на съществено дъщерно предприятие АМС ИМОТИ ЕООД - 31.12.2022	-	307	76	-	-	383
Ефект от деконсолидация на дъщерно предприятие „ДАЙНЪРС КЛУБ БЪЛГАРИЯ“ АД - 31.12.2021	-	(170)	-	-	-	(170)
Валутни курсови разлики	-	320	12	-	106	438
Начислена през годината	969	6,095	79	-	2,676	9,819
За отписаните	-	(6,996)	(507)	-	(182)	(7,685)
Към 31 декември 2022 г.	7,861	120,054	6,428	-	43,977	178,320
Балансова стойност						
Към 1 януари 2021 г.	16,123	19,892	317	17,626	23,068	77,026
Към 31 декември 2021 г.	19,351	21,135	188	18,570	20,954	80,198
Към 31 декември 2022 г.	21,464	25,467	380	38,714	22,351	108,376

Бележки към консолидираните финансови отчети

19. Имоти и оборудване, продължение

Справедливата стойност на активите от клас Земя и сгради е определена от независими оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Политиката на Групата изисква независимите оценители да определят справедливата стойност с такава честота, че да се осигури балансова стойност, която не се различава съществено от справедливата към края на отчетния период. Към 31 декември 2022 година справедливата стойност на земята и сградите не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата дата. Справедливата стойност на земя и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

Техника за оценяване

1. Дисконтирани парични потоци: Моделът за оценяване отчита настоящата стойност на генерираните парични потоци от имотите, взимайки предвид очаквания ръст на наемите, периода за анулиране, ниво на заетост, премии за стимулиране като периоди освободени от наем и други разходи, които не се заплащат от наемателите. Очакваните нетни парични потоци се дисконтират, като се използват дисконтови проценти, коригирани за риска. Сред другите фактори, при определянето на дисконтовия процент се отчита качество на сградата и нейното местонахождение (първостепенно или второстепенно), кредитното качество на наемателя и срока на наема.

2. Пазарен подход/ Сравнителен подход. Този подход се основава на сравнение на оценявания обект с други подобни обекти, продадени или предлагани за продажба. Стойността на даден имот по този метод се определя при прякото сравнение на оценявания обект с други подобни недвижими имоти, които са били продадени в период, близък до датата на оценката. След обстойно изследване, проверка и анализ на данни, получени от пазара на имоти се формира стойност, която представлява най-точния индикатор за пазарна стойност.

Същността на метода е да се ползва информация за реално осъществени сделки през последните шест месеца на пазара на имоти. Успешното прилагане на метода е възможно само при наличие на достоверна база данни от реални сделки извършени с имоти аналогични на оценявания. Информацията от сайтове за имоти, местна преса и др. информационни източници се отнася за бъдещи инвестиционни намерения на продавача на имота и не представлява достоверен източник на информация. При ползване на тези източници офертната стойност на всеки аналог се сконтира с процент по преценка на оценителя, но не по-малко от 5%.

Значими ненаблюдаеми входящи данни

1. Очакван пазарен ръст на наемите (4.5-6.8%, средно претеглено 5.6%).
2. Период за анулиране (средно 3 месеца след края на всеки наем).
3. Ниво на заетост (90-95%, средно претеглено 92.5%).
4. Периоди освободени от наем (1 година при нов наем).
5. Дисконтов процент, коригиран за риска (4-9%, средно претеглено 6.5%).

1. Очакван пазарен ръст на имотите (8-10%, средно претеглено 9%).
2. Период за реализация (средно 4 месеца след офертиране).
3. Коефициент за сключване на сделка (94-96%, средно претеглено 95%).
4. Коефициент за местоположение (1.0-1.05, средно претеглено 1.025).
5. Коефициент за състояние (1.0-1.1, средно претеглено 1.05).

Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност

Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:

- очаквания пазарен ръст на наемите е по-висок (по-нисък);
- периодите за анулиране са по-къси (по-дълги);
- нивото на заетост е по-високо (по-ниско);
- периодите освободени от наем са по-къси (по-дълги); или
- дисконтовият процент, коригиран за риска е по-нисък (по-висок).

Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:

- очакваният пазарен ръст на имотите е по-висок (по-нисък);
- периодите за продажба са по-къси (по-дълги);
- има промяна в техническото състояние на обектите

Бележки към консолидираните финансови отчети
20. Нематериални активи

<i>в хил. лв.</i>	Програмни продукти и лицензи	Положителна репутация	Общо
Отчетна стойност			
Към 1 януари 2021 г.	48,552	540	49,092
Придобити	265	-	265
Валутни курсови разлики	57	-	57
Прехвърлени	1,667	-	1,667
Към 31 декември 2021 г.	50,541	540	51,081
Придобити	455		455
Ефект от деконсолидация на дъщерно предприятие „ДАЙНЪРС КЛУБ БЪЛГАРИЯ“ АД - 31.12.2021	(374)	(107)	(481)
Валутни курсови разлики	153	-	153
Отписани	(590)	-	(590)
Прехвърлени	3,926		3,926
Към 31 декември 2022 г.	54,111	433	54,544
Амортизация			
Към 1 януари 2021 г.	32,649	-	32,649
Валутни курсови разлики	36	-	36
Начислена през годината	2,830	-	2,830
За отписаните			
Към 31 декември 2021 г.	35,515	-	35,515
Ефект от деконсолидация на дъщерно предприятие „ДАЙНЪРС КЛУБ БЪЛГАРИЯ“ АД - 31.12.2021	(235)	-	(235)
Валутни курсови разлики	80	-	80
Начислена през годината	3,140	-	3,140
За отписаните	(567)	-	(567)
Към 31 декември 2022 г.	37,933	-	37,933
Балансова стойност			
Към 1 януари 2021 г.	15,903	540	16,443
Към 31 декември 2021 г.	15,026	540	15,566
Към 31 декември 2022 г.	16,178	433	16,611

Бележки към консолидираните финансови отчети
21. Отсрочени данъци

Отсрочените данъци са калкулирани за всички временни данъчни разлики, като е използван методът на балансовите пасиви на база основен данъчен процент 10% за България и 15% за Албания.

Сумата на отсрочения данък към 31 декември 2022 г. се отнася за следните позиции от отчета за финансовото състояние:

в хил. лв	Активи	Пасиви	Нетни Активи	Нетни пасиви
Имоти, оборудване и нематериални активи	(34)	2,852	(34)	2,852
Инвестиционни имоти	-	24,815	-	24,815
Данъчна загуба	-	-	-	-
Други	(6,215)	2,457	(3,914)	156
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(6,249)	30,124	(3,948)	27,823

Сумата на отсрочения данък към 31 декември 2021 г. се отнася за следните позиции от отчета за финансовото състояние:

в хил. лв	Активи	Пасиви	Нетно
Имоти, оборудване и нематериални активи	(46)	2,800	2,754
Инвестиционни имоти	-	23,675	23,675
Данъчна загуба	-	-	-
Други	(2,394)	2,892	498
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(2,440)	29,367	26,927

Движенията във временните разлики през 2022 г. се признават както следва:

в хил. лв.	31 декември 2021 г.	Признати през периода в (печалбата) или загубата	Признати през периода в капитала	Други движения	31 декември 2022 г.	Нетни пасиви
	Нетни пасиви				Нетни активи	
Имоти, оборудване и нематериални активи	2,754	66	-	(2)	(34)	2,852
Инвестиционни имоти	23,675	1,140	-	-	-	24,815
Данъчна загуба	-	-	-	-	-	-
Други	498	111	(893)	(3,474)	(3,914)	156
Нетни данъчни (активи)/пасиви	26,927	1,317	(893)	(3,476)	(3,948)	27,823

Бележки към консолидираните финансови отчети
22. Активи придобити като обезпечения

в хил. лв.	2022	2021
Земи	254,600	256,609
Сгради	157,719	189,831
Машини, съоръжения и транспортни средства	10,425	12,596
Стопански инвентар	841	817
Общо	423,585	459,853

Активите, придобити като обезпечения са оценени по по-ниската от цена на придобиване или нетна реализуема стойност. Нетната реализуема стойност на земите и сградите е приблизително равна на справедливата им стойност. Използваните оценъчни техники при земи и сгради са посочени в бележка 19.

23. Инвестиционни имоти

в хил. лв.	
Салдо към 01.01.2022 г.	732,850
Постъпили през периода	10,318
Прехвърлени от активи придобити като обезпечения	-
Преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност призната при прехвърлянето	14,769
Отписани при продажба	(7,613)
Салдо към 31.12.2022 г.	750,324

24. Активи с право на ползване

в хил. лв.	
Към 1 януари 2022 г.	93,825
Добавени	35,741
Амортизация	(45,229)
Ефект от промяна на лизинговите условия и очакванията за срока на лизинга	86,475
Валутни курсови разлики	826
Към 31 декември 2022 г.	171,638
Лизингови задължения	
Към 1 януари 2022 г.	93,528
Добавени	32,218
Лизингови плащания	(41,065)
Ефект от промяна на лизинговите условия и очакванията за срока на лизинга	86,475
Валутни курсови разлики	61
Към 31 декември 2022 г.	171,217

Бележки към консолидираните финансови отчети

24. Активи с право на ползване, продължение

Лизингови задължения, продължение

Активите с право на ползване, които Групата признава са както клоновете и офисите в различни населени места в България, Кипър и Албания, така и сградите, в които се помещава централното и управление. При извършването на първоначалното признаване Групата е анализирала и взела предвид информация за очакваната продължителност за периода, в който Групата ще използва активите. През 2022 г. част от въпросните очаквания са се променили, в резултат, на което Групата е извършила преглед на първоначалната си оценка и признава намаление в размера на активите с право на ползване в размер на 86,475 хил. лв. и на лизинговите задължения в размер на 86,475 хил. лв.

При извършената оценка на активите с право на ползване и на лизинговите задължения, Групата е взела предвид текущите нива на разходи за финансиране, в случай, че планира да финансира покупката на въпросните активи и е включила въпросната презумпция както в първоначалната, така и в последващата оценка на активите с право на ползване и на лизинговите задължения.

В следващата таблица е направен анализ на лизинговите задължения според очаквания остатъчен срок на договорите за наем:

в хил. лв.	Матуритетен анализ на лизинговите задължения		
	До 1 година	Над 1 година	Общо
Към 1 януари 2022 г.	20,832	72,696	93,528
Към 31 декември 2022 г.	34,150	137,067	171,217

25. Други активи

в хил. лв.	2022	2021
Разходи за бъдещи периоди	11,768	15,668
Злато	2,683	2,818
Инвестиции в неконсолидирани дъщерни предприятия	8,344	10,248
Други активи	93,142	100,814
Общо	115,937	129,548

26. Задължения към банки

в хил. лв.	2022	2021
Срочни депозити	11,389	-
Текущи сметки	1,763	8,722
Общо	13,152	8,722

Бележки към консолидираните финансови отчети
27. Задължения към други клиенти

в хил. лв.	2022	2021
Граждани		
- на виждане	3,057,581	2,478,823
- срочни и спестовни депозити	4,707,972	4,971,344
Търговци и публични институции		
- на виждане	3,291,542	2,074,799
- срочни депозити	397,811	448,665
Общо	11,454,906	9,973,631

28. Други привлечени средства

ов хил. лв.	2022	2021
Задължения по потвърдени акредитиви	-	3,388
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	7,764	14,358
Дълг свързан със споразумения за пълна размяна на доходност	39,469	73,391
Задължения по получени финансираня	36,611	26,227
Задължения, свързани със структурирани инвестиционни продукти	6,884	2,638
Задължения по договори за заем	33,118	-
Общо	123,846	120,002

Задълженията по получени финансираня могат да бъдат анализирани, както следва:

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31 декември 2022 г.
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0% - 2.79%	30.09.2025 г.	1,506
Българска банка за развитие АД - програма за насърчаване на Микро и МСП	3.05%	15.03.2027 г.	11,251
Българска банка за развитие АД - програма за индиректно финансиране на МСП	3.85%	30.11.2028 г.	3,680
Фонд Мениджър на финансови инструменти в България - програма микрокредитиране със споделен риск	0%	31.12.2033 г.	10,636
Фонд Мениджър на финансови инструменти в България - програма финансиране в селските райони	0%	31.12.2031 г.	9,538
Общо			36,611

Бележки към консолидираните финансови отчети

28. Други привлечени средства, продължение

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31 декември 2021 г.
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0% - 1.087%	30.09.2025 г.	2,731
Българска банка за развитие АД - програма за насърчаване на Микро и МСП	1%	15.03.2027 г.	11,241
Българска банка за развитие АД - програма за индиректно финансиране на МСП	1.583%	30.11.2028 г.	4,284
Фонд Мениджър на финансови инструменти в България - програма микрокредитиране със споделен риск	0%	31.12.2033 г.	7,971
Общо			26,227

29. Хибриден и подчинен дълг

в хил. лв.	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2022 г.
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,839
Хибриден дълг с главница 30 млн. евро	58,675	58,829
Хибриден дълг с главница 30 млн. евро	58,675	54,590
Хибриден дълг с главница 10 млн. евро	19,558	19,603
Общо	254,258	256,861

в хил. лв.	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2021 г.
Хибриден дълг с главница 40 млн. евро	78,233	84,910
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,840
Хибриден дълг с главница 30 млн. евро	58,675	58,829
Хибриден дълг с главница 27.133 млн. евро	53,068	53,154
Общо	307,326	320,733

Бележки към консолидираните финансови отчети

29. Хибриден и подчинен дълг, продължение

През декември 2021 г. Банката привлече чрез издадени първи и втори транш на емисия ISIN код XS2419929422 хибриден дълг общо 27,133 хил. евро.

През април 2022 г. Банката привлече чрез издаден трети транш на емисия ISIN код XS2419929422 хибриден дълг за 2,867 хил. евро.

През август 2022 г. Банката привлече чрез издаден първи транш на емисия ISIN код XS2488805461 хибриден дълг за 10,000 хил. евро.

Облигациите и по четирите емисии хибридни инструменти са поименни, безналични, лихвоносни, безсрочни, необезпечени, свободно прехвърляеми, неконвертируеми, дълбоко подчинени и без стимули за обратно изкупуване.

Четирите инструмента хибриден дълг отговарят напълно на изискванията на Регламент 575/2013 за включване изцяло в допълнителния капитал от първи ред.

На 22 декември 2022 г. Групата (чрез дъщерната си банка в Албания) издаде емисия подчинен срочен дълг. Падежът на подчинения срочния дълг е 22 декември 2029 г. и е деномиран в евро с общ размер възлизащ на 5,000 хил. евро.

в хил. лв.

	Амортизирана стойност към 31 декември 2022 г.	Амортизирана стойност към 31 декември 2021 г.
Подчинен срочен дълг с главница от 2 млн. евро	3,943	3,943
Подчинен срочен дълг с главница от 2.9 млн. евро	5,679	5,679
Подчинен срочен дълг с главница от 5 млн. евро	9,788	-
Общо	19,410	9,622

Трите инструмента подчинен срочен дълг отговарят напълно на изискванията на Регламент 575/2013 за включване изцяло в капитала от втори ред.

30. Други пасиви

в хил. лв.

	2022	2021
Задължения към персонала	1,351	1,406
Застрахователни резерви	6,585	5,586
Провизии по съдебни спорове	440	523
Обезценка по задбалансови ангажименти	1,175	1,356
Други кредитори	13,461	10,422
Общо	23,012	19,293

Бележки към консолидираните финансови отчети

31. Капитал и резерви

(а) Брой и номинална стойност на издадените акции към 31 декември 2022 г.

На 3 юли 2020 г. приключи успешно подписката за публично предлагане на акции на Първа инвестиционна банка АД. От предложените 40 000 000 броя обикновени, безналични акции с номинална стойност от 1 лев и емисионна стойност от 5.00 лв., бяха записани и реално заплатени общо 39 084 800 акции.

На 31 юли 2020 г. с вписване в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ към Агенция по вписванията е вписано увеличение на капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД след успешно приключила на 03 юли 2020 г. подписка и потвърден от Комисията за финансов надзор проспект.

Така капиталът на Банката е увеличен на 149 084 800 лева чрез издаване на нови 39 084 800 броя обикновени поименни, безналични акции с право на глас, с номинална стойност 1 лев и емисионна стойност 5 лева всяка. Размерът на капитала след увеличението е отразен в устава на Банката след получено от Българската народна банка одобрение.

Във връзка с горната емисия премиерният резерв на Банката се е увеличил с 153,017 хил. лв. нетно от разходите по емисията, достигайки общ размер от 250,017 хил. лв. (към 31 декември 2019 г.: 97,000 хил. лв.)

(б) Акционери

Таблицата по-долу посочва тези акционери, които притежават акции на Банката към 31 декември 2022 г., заедно с броя и процента на общо емитираните акции.

	Брой акции	% от емитирания акционерен капитал
Г-н Ивайло Димитров Мутафчиев	46,750,000	31.36
Г-н Цеко Тодоров Минев	46,750,000	31.36
Българска банка за развитие АД	27,350,000	18.35
Valea Foundation	11,734,800	7.87
Други акционери (акционери, притежаващи акции, предмет на свободна търговия на Българската фондова борса - София)	16,500,000	11.06
Общо	149,084,800	100.00

(с) Законови резерви

Законовите резерви включват суми, заделени за цели, регламентирани в местното законодателство. Съгласно българското законодателство Банката е задължена да заделни най-малко 1/10 от годишната си печалба като законови резерви до момента, в който съвкупната им сума достигне до 1/10 от акционерния капитал на Банката.

През 2022 г., както и през предходната година Банката не е разпределяла дивиденди.

32. Условни задължения

Задбалансови пасиви

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до две години.

Сумите по сключени споразумения за издаване на условни задължения са представени в таблицата по-долу според съответната категория. Сумите, отразени в таблицата като задбалансови ангажименти, представляват максималната сума на счетоводна загуба, която ще се отрази в отчета за финансовото състояние, в случай че контрагентите не изпълнят своите задължения и всички обезпечения се окажат без стойност.

Бележки към консолидираните финансови отчети

32. Условни задължения, продължение

Задбалансови пасиви, продължение

в хил. лв.	2022	2021
Банкови гаранции	160,332	164,055
Неизползвани кредитни линии	858,510	671,131
Акредитиви	33,332	12,507
Общо	1,052,174	847,693
Обезценка по задбалансови ангажменти	1,175	1,356

Представените в таблицата ангажменти и потенциални задължения носят само задбалансов кредитен риск, като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълнение. Повечето от поетите условни задължения се очаква да приключат, без да се наложат частични или пълни плащания по тях. По тази причина сумите не представляват бъдещи парични потоци.

Условният кредит представлява рамково споразумение за управление на обезпечения по различни кредитни сделки, сключени с един или няколко клиента. Условният кредит не води до възникване на задължение от страна на Групата да бъдат отпуснати конкретни финансови инструменти. Договарянето на конкретна кредитна сделка с клиента на Групата, например предоставяне на банкови кредити и овърдрафти, поемане на условни ангажменти като банкови гаранции и акредитиви, подлежи на отделно решение и одобрение на Групата.

Към датата на отчета няма други съществени ангажменти и условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване.

33. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

в хил. лв.	2022	2021
Парични средства и вземания от централни банки	2,042,858	1,970,814
Вземания от банки и финансови институции с оригинален срок до 3 месеца	183,922	46,831
Общо	2,226,780	2,017,645

Бележки към консолидираните финансови отчети

34. Усреднени салда

Усреднените балансови стойности на финансовите активи и пасиви са представени по-долу. Сумите са изчислени използвайки средно аритметично на месечните салда за всички инструменти.

в хил. лв.	2022	2021
ФИНАНСОВИ АКТИВИ		
Парични средства и вземания от централни банки	2,272,989	1,970,372
Инвестиции в ценни книжа	1,930,148	1,555,408
Вземания от банки и финансови институции	149,413	81,164
Вземания от клиенти	6,703,423	6,486,634
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ		
Задължения към банки	7,559	11,591
Задължения към други клиенти	10,637,439	9,744,588
Други привлечени средства	110,362	115,414
Подчинен срочен дълг	11,617	9,660
Хибриден дълг	316,249	279,858

35. Сделки със свързани лица

Страните се считат за свързани ако едната страна има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другата страна при вземане на финансови и оперативни решения, или двете страни са под общ контрол.

В рамките на нормалната банкова дейност някои банкови операции се извършват със свързани лица. Това включва кредити, депозити и други транзакции. Тези транзакции са извършени при пазарни условия. Размерът на тези транзакции и салдата по тях към края на съответните периоди са както следва:

Бележки към консолидираните финансови отчети
35. Сделки със свързани лица, продължение

Вид свързаност	Лица, контролиращи или управляващи Групата		Предприятия под общ контрол	
	2022	2021	2022	2021
<i>в хил. лв.</i>				
Кредити				
Кредитна експозиция в началото на периода	3,515	1,769	70,364	70,992
Отпуснати/(погасени) кредити през периода	(571)	1,746	7,952	(628)
Кредитна експозиция в края на периода	2,944	3,515	78,316	70,364
Получени депозити и заеми				
В началото на периода	13,725	13,275	13,582	15,194
Получени/(изплатени) през периода	470	450	1,836	(1,612)
В края на периода	14,195	13,725	15,418	13,582
Предоставени депозити				
Депозити в началото на периода	-	-	-	-
Предоставени/(погасени) депозити през периода	-	-	49,050	-
Депозити в края на периода	-	-	49,050	-
Други вземания				
В началото на периода	-	-	18,037	17,565
Получени/(изплатени) през периода	-	-	(17,696)	472
В края на периода	-	-	341	18,037
Други вземания				
В началото на периода	-	-	320	-
Получени/(изплатени) през периода	-	-	(270)	320
В края на периода	-	-	50	320
Издадени условни задължения				
В началото на периода	1,061	1,031	594	703
Отпуснати/(изтекли) през периода	(38)	30	1,410	(109)
В края на периода	1,023	1,061	2,004	594
Разчет по лизингови задължения				
В началото на периода	-	-	1,513	-
Отпуснати/(изтекли) през периода	-	-	1,171	1,513
В края на периода	-	-	2,684	1,513

Бележки към консолидираните финансови отчети

35. Сделки със свързани лица, продължение

Вид свързаност

в хил. лв.	Лица, контролиращи или управляващи Групата		Предприятия под общ контрол	
	2022	2021	2022	2021
Приходи от лихви	35	24	2,870	2,085
Разходи за лихви	8	8	-	1
Приходи от такси и комисиони	27	16	672	861
Разходи за такси и комисиони	6	4	300	293

Възнагражденията на ключовия управленски персонал, изплатени през 2022 г. са в размер на 12,068 хил. лв. (2021 г.: 10,863 хил. лв.).

36. Дъщерни предприятия

(a) First Investment Finance B.V.

През април 2003 година Банката създава дружество със специална цел със седалище в Нидерландия с фирма First Investment Finance B.V. Дружеството е еднолична собственост на Банката. То е учредено за изпълнението на ясна и тясно определена цел - получаването на заеми от чужди финансови институции и привличането на инвеститори чрез емитирането на облигации и други финансови инструменти, гарантирани от Банката, средствата от които се използват за финансиране на операциите на Банката. Акционерният капитал на дружеството възлиза на 18 хил. евро и се състои от издадени и платени 180 акции, всяка с номинална стойност от 100 евро. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

(b) Дайнърс клуб България АД

През май 2005 г. Банката придоби 80% от капитала на Дайнърс клуб България АД. Дружеството е учредено през 1996 г. и предметът му на дейност включва представителство, агентство и процесинг на Дайнърс клуб Интернешънъл. Към 31 декември 2022 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 910 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 96.51%. Групата не консолидира своята инвестиция в предприятието.

(c) First Investment Bank - Albania Sh.a.

През април 2006 г. Банката учреди First Investment Bank – Albania Sh.a. с 99.9998% акционерно участие. На 27 юни 2007 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. получи пълен банков лиценз от централната Банка на Албания и на 1 септември 2007 г. ефективно пое дейността на бившия клон ПИБ – Тирана, поемайки всичките му права и задължения, активи и пасиви.

Към 31 декември 2022 г. акционерният капитал на First Investment Bank – Albania Sh.a. е 11,975 хил. евро, внесен изцяло, а акционерното участие на Банката е 100%. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

Бележки към консолидираните финансови отчети**36. Дъщерни предприятия, продължение****(d) „Дебита” ООД**

През януари 2010 г. в Търговския регистър беше вписано дружеството „Дебита” ООД, учредено съвместно от Банката и „Първа финансова брокерска къща” ООД. Дружеството е с капитал 150,000 лева, разпределен в дялове на стойност 100 лв. всеки, както следва: 70% или 1,050 дяла за Банката и 30% или 450 дяла за „ПФБК” ООД.

Дружеството е учредено да извършва дейност като обслужващо дружество по смисъла на чл.18 от Закона за дружествата със специална инвестиционна цел, понастоящем дружество по смисъла на чл. 27 от Закона за дружествата със специална инвестиционна цел и за дружествата за секюритизация. Предметът на дейност на „Дебита” ООД е придобиване, обслужване, управление и разпореждане с вземания, както и свързаната с това консултантска дейност.

Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

(e) „Реалтор” ООД

През януари 2010 г. в Търговския регистър беше вписано дружеството „Реалтор” ООД, учредено съвместно от Банката и „Първа финансова брокерска къща” ООД. Дружеството е с капитал 150,000 лева, разпределен в дялове на стойност 100 лв. всеки, както следва: 51% или 765 дяла за Банката и 49% или 735 дяла за „ПФБК” ООД.

Дружеството е учредено да извършва дейност като обслужващо дружество по смисъла на чл.18 от Закона за дружествата със специална инвестиционна цел. Предметът на дейност на „Реалтор” ООД - управление, обслужване и поддържане на недвижими имоти, организиране и извършване на строежи и подобрения, както и извършване на консултантска дейност в областта на недвижимите имоти.

По решение на общото събрание на съдружниците, проведено на 14.06.2021 г. дейността на дружество „Реалтор” ООД се прекратява и е открита процедура по ликвидация със срок на ликвидацията шест месеца. Поканата до кредиторите е обявена в търговски регистър и РЮЛНЦ на 08.09.2021 г, от когато тече и срокът на ликвидацията.

Дружество „Реалтор” ООД е заличен търговец, съгласно вписване в търговски регистър и РЮЛНЦ от 20.07.2022 г.

(f) „Фи Хелт застраховане” АД

През втората половина на 2010 г. Банката придоби мажоритарен пакет акции от капитала на „Здравноосигурителна каса Фи Хелт” АД (бивше наименование „Здравноосигурителна каса Прайм Хелт” АД). С решение на КФН от месец юни 2013 г. дружеството получи лиценз за извършване на застрахователна дейност. Наименованието е променено на „Фи Хелт Застраховане” АД, а предметът на дейност е извършване на застраховки - застраховка „Заболяване” и застраховка „Злополука”. През юни 2018 г. дружеството разширява лиценза си с още един клас застраховка „Разни финансови загуби”. Към 31 декември 2022 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 5,000 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 59.10%. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

(g) „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД

През февруари 2011 г. Банката придоби 100 броя дружествени дяла, представляващи 100% от капитала на „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД. Дружеството е с предмет на дейност: консултантски услуги по внедряване на финансови информационни системи и разработка на софтуер. През януари 2012 г. дружеството се преобразува в еднолично акционерно дружество. Към 31 декември 2021 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 6,437 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 100%.

Бележки към консолидираните финансови отчети**36. Дъщерни предприятия, продължение****(г) „Болкан файненшъл сървисис” ЕАД, продължение**

По решение на Управителния съвет на Банката, като едноличния собственик на капитала на „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД от 11.11.2021 г., одобрено от Надзорния съвет на Банката от 22.12.2021 г., се прекратява дейността на дружеството, обявява се в ликвидация и е открита процедура по ликвидация.

„Болкан файненшъл сървисис” ЕАД е заличен търговец, съгласно вписване в търговски регистър и РЮЛНЦ от 09.12.2022 г.

(h) „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД – заличен търговец, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД

През първото полугодие на 2013 г. Банката учреди дружествата „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД като едноличен техен собственик. Капиталът на всяко от дружествата е минимално изискуемият по закон (2 лева), а предметът им на дейност включва производство и търговия на стоки и услуги в страната и чужбина („Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД), придобиване, управление и продажба на активи, обработка на информация, финансови консултации („Лега Салюшънс” ЕООД) и други.

След проведена процедура по ликвидация на дружество „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД-заличен търговец, по решение на Управителния съвет на Банката, като едноличен собственик на капитала от 07.01.2021 г., одобрено от Надзорния съвет на Банката от 20.01.2021 г., на 11.01.2022 г. в Търговски регистър и РЮЛНЦ е отразено заличаването на дружеството.

(i) АМС „Имоти” ЕООД

АМС „Имоти” ЕООД е регистрирано през септември 2010 г. и е придобито от Банката при покупката на Юнионбанк ЕАД през 2013 г. като нейно дъщерно дружество. Предметът на дейност на дружеството включва дейности по придобиване на имуществени права и последващо тяхно прехвърляне, както и проучване и оценка на недвижими имоти, управление на недвижими имоти, консултански и други услуги. Към 31 декември 2022 г. капиталът на дружеството е 500 хил. лв., а Банката е едноличен негов собственик. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

(j) „Майфин“ ЕАД

Управителният съвет на Групата на свое заседание на 21 март 2019 г. е взел решение за учредяване на еднолично акционерно дружество „Майфин“ ЕАД, чиито предмет на дейност е като издател на електронни пари по смисъла на чл.34, ал. 2, т. 2 от Закона за платежните услуги и платежните системи. Решението на Управителния съвет на Групата е одобрено от Надзорния съвет на Групата на заседание на 27 март 2019 г. На 19 април 2019 г. Групата е внесла капитала по набирателна сметка, като внесеният капитал, съгласно решенията на компетентните органи на Групата е 1,000 хил. лв. Дружеството получава лиценз за извършване на дейност като дружество за електронни пари, както и заявените при подаване на лиценза платежни услуги, включени в предмета му на дейност с Решение № 71 от 27.02.2020 г. на Управителя на БНБ, с № БНБ-26660/02.03.2020 г. След получаване на лиценз, дружеството е вписано в Търговски регистър и регистъра на ЮЛНЦ на 25.03.2020 г. с вписване № 20200325093135. Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

Капиталът на дружеството е увеличен от 1 000 хил. лв. на 2 000 хил. лв., чрез издаване и записване от Банката като едноличен собственик на капитала на нови 1 000 000 броя обикновени, поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 (един) лева всяка една, на обща стойност 1 000 000 (един милион) лева. Решението за увеличение на капитала е взето на заседание на Управителния съвет на банката, проведено на 17.06.2021г,

Бележки към консолидираните финансови отчети**36. Дъщерни предприятия, продължение****„Майфин“ ЕАД, продължение**

одобрено от Надзорния съвет на Банката, на заседание проведено на 30.06.2021г. Увеличението на капитала на дружеството е вписано в Търговски регистър и регистъра на ЮЛНЦ на 02.09.2021 г. с вписване № 20210902164014

(к) Инкасо гарант ЕООД

Инкасо гарант ЕООД е учредено с решение на УС от 09.08.2022 г., одобрено от НС с решение от 24.08.2022 г., вписано в Търговски регистър и РЮЛНЦ на 09.09.2022 г., с предмет на дейност: частна охранителна дейност, лична (професионална) охрана на физически лица, охрана на ценни пратки и товари, охрана на железопътния транспорт, охрана на имущество на физически и юридически лица, на сгради, помещения и стопански обекти, охрана с помощта на сигнално - известителна техника (след получаване на лиценз), разработване, проектиране и изграждане на високотехнологични системи за охрана и видеонаблюдение, както и всякаква търговска дейност, незабранена от закона.

Към 31 декември 2022 г. капиталът на дружеството е 100 хил. лв., а Банката е едноличен негов собственик.

Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

37. Събития, възникнали след отчетния период

Не са възникнали коригиращи и значителни некоригиращи събития след датата на отчетния период, освен оповестените по-долу:

- Както е оповестено в бележка 29, в периода декември 2021 г. – август 2022 г. Банката успешно емитира безсрочни, некумулятивни, необезпечени, дълбоко подчинени облигации в размер общо на 40 000 000 (четиридесет милиона) евро („Новата емисия“). Целта на Новата емисия бе да замени предходна емисия безсрочни, некумулятивни, необезпечени, дълбоко подчинени облигации на Банката, със същия размер и регистрирана под ISIN код BG2100008114 („Старата емисия“).
- Съгласно регулаторните изисквания и след получено одобрение от БНБ, на 2 февруари 2023 г. Банката изкупи Старата емисия, в резултат на което планираната замяна на Старата емисия бе завършена успешно в съответствие със стратегията на Банката.